

SISUKORD

Humanitaar- ja sotsiaalvaldkond.....	3
Dronootika Erahuvikool.....	3
Eesti Rahva Muuseum	8
Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum	11
Hariduse Edendamise SA	13
MTÜ TYPA	15
Soome Instituut	16
Elektriteater.....	17
Tartu Linnamuuseum	20
Tartu Mänguasjamuuseum.....	23
Tartu Tantsuakadeemia MTÜ	26
Tartu Ülikool.....	27
MTÜ Eistulfarnir – Tartu Muinaskeskus.....	29
Loodusainete valdkond	33
Dronootika Erahuvikool.....	33
Hariduse Edendamise SA	37
Jõe- ja Järvehuntide Akadeemia MTÜ.....	38
MTÜ TYPA	40
SA Tartu Keskkonnahariduse Keskus.....	41
SA Teaduskeskus AHHA.....	50
Tartu Ülikool.....	52

Täppisteaduste valdkond.....	58
Dronootika Erahuvikool.....	58
Hariduse Edendamise SA	61
Tartu Ülikool.....	63

Humanitaar- ja sotsiaalvaldkond

Dronootika Erahuvikool

Programmi nimetus	Kontaktundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Minust saab animaator!	2 ak/h	<p>Lasteaia aula või spordisaal. Projektori kasutamise võimalus.</p> <p>Juhendajad võtavad kaasa: Tahvelarvutid. Erinevad väikesed mänguasjad. Statiivid StopMotion programm.</p>	<p>Sissejuhatus ja tutvumine. Reeglite paika panemine. Arutelu: Mis on animatsioon ja kes on animaator? Erinevate lühianimatsioonide vaatamine. StopMotion rakenduse tutvustamine ning animatsiooni loomise põhimõtte tutvustamine. Animatsiooni stsenaariumi paika panemine (Helifailidena lühimuinasjutud/luuletused/muusika). Animatsiooni loomine. Loodud animatsioonide tutvustamine kaasõpilastele. Tagasisidering: Mis meeldis? Mis ei meeldinud? Mida õppisin?</p>	<p>Mina ja keskkond:</p> <p>1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult; 2) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult; Kunst:</p> <p>1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;</p> <p>2) kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutusmaailma;</p> <p>3) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;</p> <p>Muusika</p>	<p>On kohandatav HEV õpilastele.</p> <p>Eelnevalt kokku leppides on vaja teada, millise haridusliku erivajadusega lapsed on ning sellest lähtuvalt saavad juhendajad ja haridusasutus kokku leppida, millised muudatused tehakse programmis.</p>

				1) suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;	
Vana aja mängud.	2 ak/h	<p>Õueala või suurem saal/aula</p> <p>Juhendajad võtavad kaasa: Mänguasja valmistamise vahendid ja materjalid mänguasja oleneb laste vanusest. Erinevad museaalid (vanaaegsed mänguasjad)</p>	<p>Sissejuhatus ja tutvumine.</p> <p>Reeglite paika panemine.</p> <p>Muuseumi eksponaatidega tutvumine koos õppeprogrammiga.</p> <p>Arutelu: Nüüd ja vanasti. Mille poolest erines?</p> <p>Osaline mängude loetelu:</p> <p>Mäng: Vanaisa vanad püksid.</p> <p>Mäng: Mooramaaa kuningas Mäng: Arvamine lauluga.</p> <p>Mäng: Kukepoks.</p> <p>Meisterdamine: Teeme ise vanaaja mänguasja</p> <p>Tagasisidering: Mis meeldis? Mis ei meeldinud? Mida õppisin?</p>	<p>Mina ja keskkond:</p> <p>1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult; 2) omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas; Kunst:</p> <p>1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;</p> <p>2) kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;</p> <p>3) vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;</p> <p>4) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt; Liikumine:</p> <p>1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;</p>	<p>On kohaldatav HEV õpilastele.</p> <p>Eelnevalt kokku leppides on vaja teada, millise haridusliku erivajadusega lapsed on ning sellest lähtuvalt saavad juhendajad ja haridusasutus kokku leppida, millised muudatused tehakse programmis.</p>

				2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel; 3) tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas; Muusika: 1) suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;	
<p>Vastlapäev Otsa talus</p> <p>OTSA TALUS</p> <p>(Otsa talu, Koosa küla, Peipsiveere vald, Tartumaa)</p> <p>https://www.facebook.com/profile.php?id=100069822297077</p>	2 ak/h	<p>Vajalik transport Otsa talu!</p> <p>Kohapeal olemas: Kelk, regi, ATV, mõõdulint, nõõbid, paelad jm töötubade töövahendid.</p>	<p>*Sissejuhatus ja reeglid</p> <p>*Vastlapäeva tutvustus - mis on vastlapäev ning vanarahva kommete tutvustus</p> <p>*Liu laskmine individuaalselt (kelguga) ning reegamõõdame ära kõigi liu pikkused ning selgitame välja pikima liu tegija</p> <p>*Vurri valmistamise õpituba ning vurri vuristamine *Reesõit lastele- atv +regi ning tegevused õuealal.</p>	<p>Mina ja keskkond</p> <p>1)väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone</p> <p>2) mõistab ja tunnetab ümbritsevat tervikuna</p> <p>Liikumine –</p> <p>1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;</p> <p>2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;</p> <p>3) tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;</p> <p>Kunst -</p> <p>1) Tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;</p> <p>2) Kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid;</p> <p>Kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt.</p>	Ei ole käesoleval perioodil kahjuks kohaldatav HEV õpilastele.

<p>Lihavõtted Otsa talus</p> <p>OTSA TALUS</p> <p>(Otsa talu, Koosa küla, Peipsiveere vald, Tartumaa)</p> <p>https://www.facebook.com/profile.php?id=100069822297077</p>	<p>2 ak/h</p>	<p>Vajalik transport Otsa tallu</p> <p>Kohapeal olemas: Kanad, munad, jänesed, vahendid munajahiks, Looduslikud materjalid värvimiseks, Munajahi kaardid-ülesanded</p>	<p>* Sissejuhatus ja reeglid</p> <p>*Kanade ning küülikute tutvustus-tutvumine (kehaosade nimetamine,toitumine,elutingimused,hooldamine)</p> <p>*Munajaht-orienteerumine- krundile on peidetud erinevad kaardi ülesanded mis viivad lõpuks aardeni- munadeni (igale lapsele kaks kana muna mida saab looduslike värvidega värvida)</p> <p>*Munade värvimise õpituba looduslike materjalidega.</p> <p>*Traditsioonilised mängud lihavõtte ajal:</p> <p>*Munade veeretamine</p> <p>*Muna jooks lusikal</p> <p>*Kukepoks</p> <p>* Erinevad munad ning nende suuruste võrdlemine ning kaalumine</p>	<p>Mina ja keskkond:</p> <p>1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;</p> <p>-3) väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;</p> <p>4) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;</p> <p>Kunst</p> <p>1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;</p> <p>5) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;</p> <p>Liikumine:</p> <p>1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;</p> <p>2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;</p> <p>3) tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;</p> <p>Mänguoskus</p> <p>5) järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;</p>	<p>Ei ole käesoleval perioodil kahjuks kohaldatav HEV õpilastele.</p>
---	---------------	---	---	---	---

				<p>7) tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus;</p> <p>kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.</p> <p>Õpioskused:</p> <p>Eristab kana, küülikuid.</p> <p>Oskab looduslike värve ja traditsioonilist meetodit kasutades mune värvida.</p> <p>Arendab orienteerumise oskust.</p> <p>Õpib mängima lihavõtetega seotud traditsioonilisi mänge.</p>	
<p>Volbripäev Otsa talus</p> <p>OTSA TALUS</p> <p>(Otsa talu, Koosa küla, Peipsiveere vald, Tartumaa)</p> <p>https://www.facebook.com/profile.php?id=100069822297077</p>	2 ak/h	<p>Vajalik transport Otsa tallu!</p> <p>Kohapeal tegevustega seotud vahendid on olemas.</p>	<p>*Sissejuhatus ja reeglid</p> <p>*Sissejuhatus-rahvakalendri tähtpäeva tutvustus.</p> <p>*Luudade valmistamise õpituba</p> <p>*Luuajooks ümber nõialõkke teatejooksuna</p> <p>*Nõiadisko (luuatantsu õppimine)</p> <p>*Tagasiside ring- mis meeldis, mis ei meeldinud?</p>	<p>Mina ja keskkond</p> <p>1)väärtustab nii eesti kultuuri traditsioone kui ka oma rahvuse kultuuri traditsioone</p> <p>2)mõistab ja tunnetab ümbritsevat tervikuna</p> <p>Liikumine –</p> <p>1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;</p> <p>2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;</p> <p>tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;</p>	<p>Ei ole käesoleval perioodil kahjuks kohaldatav HEV õpilastele.</p>

<p>Jõulumaa Otsa talus</p> <p>(Otsa talu, Koosa küla, Peipsiveere vald, Tartumaa)</p> <p>https://www.facebook.com/profile.php?id=100069822297077</p>	2 ak/h	<p>Vajalik transport Otsa tallu!</p> <p>Kohapeal tegevustega seotud vahendid on olemas.</p>	<p>*Sissejuhatus ja reeglid *Sissejuhatus-rahvakalendri tähtpäeva tutvustus. Tavad ja kombed. * Koduloomade roll vanaaja jõuludes. Loomade elutingimuste tutvustus, Loomad talvel (loomadele maiuste andmine). *Jõulumängud: nt: Kes ma olen? *Tilised tiliseb aisakell laulu laulimine. *ATV sõit reega Kokkuvõte ja tagasiside.</p>	<p>Liikumine: 1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu; Muusika: 1) tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest; Kunst: 1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest; Mina ja keskkond: 4) nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone;</p>	<p>Ei ole käesoleval perioodil kahjuks kohaldatav HEV õpilastele.</p>
---	--------	--	---	---	---

Eesti Rahva Muuseum

Programmi nimetus	Kontakttundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Jüri ja Mari muuseumimatk	1,5	Eesti kultuuriloo püsinäitus „Kohtumised“.	Võtame jalge ette matka läbi muuseumi kõige suurema näituse “Kohtumised”. Rändame läbi Eesti ajaloo, et uurida, kuidas on meie esivanemad elanud, mis on tänapäeval teisiti ja	Õpitulemused: - Teab, mis on muuseum ning muuseumi erinevaid ülesandeid.	On kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele.

			<p>mis on tuttav. Matkal arutame, uurime ja katsume oma käega vanaaegseid asju, proovime selga rõivaid. See on teekond, kus igaüks avastab uut ja huvitavat muuseumi, meie ajaloo ja praeguse argielu kohta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Oskab muuseumis nähtut seostada oma isikliku kogemusega. - Teab, kuidas eestimaalaste elu on aja jooksul muutunud. - Teadvustab ja väärtustab Eestit oma kodumaana. 	
Rahvuslikud mänguasjad	1,5	<p>Eesti püsinäitus „Kohtumised“, tegelussaal või õppeklass.</p>	<p>Uurime vanu mänguasju ja otsime vastuseid küsimustele: milliste igapäevaesemetega on võimalik mängida? Millised olid talulapse mänguasjad? Räägime talulaste elust, töödest ja mänguasjadest. Meisterdame endale riidest nuku või nõobivurri.</p>	<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teab talulaste elu ja mänguasju. - Oskab võrrelda laste mängu, rõivaid ja elu minevikus ja tänapäeval. <p>Oskab meisterdada rahvuslikku mänguasja.</p>	<p>On kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele.</p>
Rahvakalendri aastaring	2,0	<p>Eesti kultuuriloo püsinäituse „Kohtumised“ näitus „Talu elu ja talu ilu“, tegelussaal.</p> <p>Töölehed, koopiasemed, rehielamu makett.</p>	<p>Näitusel „Talu elu ja talu ilu“ tutvume talviste ja suviste traditsiooniliste tööde ja tööriistadega. Arutleme koos lastega selle üle, millal ja kes neid töid tegid, ning seome need aastaringiga. Tutvume vana rahvakalendriga ja kuude rahvapäraste nimetustega. Näitame, kuidas aega kujutada rattana, mille moodustasid suvine ja talvine poolaasta oma tööde ja tähtpäevadega. Mängime rahvalikke mängu, harjutades kuude rahvapäraste nimetusi ja omandame tuntumate rahvakalendri tähtpäevade nimed.</p>	<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teab, mis on rahvakalendri aastaring. - Oskab nimetatada suviseid ja talviseid töid ja tegemisi. <p>Teab olulisemaid rahvakalendri tähtpäevi ja nendega seotud kombeid.</p>	<p>On kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele.</p>

			<p>Lähtuvalt rahvakalendri aastaringist keskendumine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oktoobris-novembris mardi- ja kadripäev, - detsembris-jaanuaris jõulud, - veebruaris-märtsis vastlad, - märtsis-aprillis lihavõtted. <p>Tunni käigus valmib tavandiga seotud ese.</p>		
Kaisukaga karule külla	1,5	Püsinäitus „Uurali kaja“.	<p>Meid ootab ees põnev seiklus mööda vanaaegset soome-ugri maailma! Et oleks lõbusam, võtame oma teekonnale kaasa kaisulooma. Oma teel kohtume inimeste ja karudega, kellelt igähelalt on midagi toredat õppida. Saame teada teiste rahvaste tegemistest, kommetest ja söökidest, mängime ja tantsime, lahendame mõistatusi. Kui matk on seljataga, kõneleme oma kaisuloomast kaaslasele, mis meile kõige rohkem meeldis. Lisaks saab iga matkasell endale tillukese reisiraamatu, mida täita oma muljete ja piltidega.</p> <p><i>Lapsed võivad soovi korral kaisulooma kaasa võtta.</i></p>	<p>Õpitulemused: Laps teab: et eestlastel on keelesugulased kuidas inimesed vanasti elasid, mida nad sõid, mida tähtsaks pidasid looduse osast inimese elus Laps arendab eneseväljendust joonistamise ja lugude jutustamise abil</p>	On kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele.

Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum

Programmi nimetus	Kontakt tundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Kas ja kuidas on sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Miniolümpia	2	Muuseumikeskkond, klassiruum, töötoaks vajalikud materjalid	Olümpiaväärtusi (austust, sõprust ja eneseületust) tutvustavas programmis korraldame ise olümpiamängud! Iga osaleja saab riietada end ühe riigi esindajaks ning tõelistele olümpiamängudele kohaselt toimuvad nii avatseremoonia, võistlused kui ka autasustamistseremoonia. Avastame ühiselt ka olümpiamängude sümboleid, ajalugu ja tänapäeva. Autasustamistseremoonial saavad osalejad kaela ka medalid, mille nad endale töötoa käigus ise meisterdavad. Pärast programmi lõppu saavad kõik osalejad tutvuda ülejäänud muuseumiga, kus on ootamas palju põnevat!	<p>Valdkond: liikumine, kunst</p> <p>Eesmärk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu; - suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel; - tegutseb aktiivselt ükski ja rühmas; - kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt <p>Tulemus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks. - Nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi. - Keskendub alustatud tegevusele ja loob oma meisterdamistöö. 	Jah, on sobiv ja kohandatav. Ootame külastust broneerides õpetajalt infot grupi vajadustest. Kohandame selle põhjal programmi grupile jõukohaseks. Läheneme lastele vajadusel individuaalselt ja ennetame väsimust vahelduva ja liikuva tegevusega.

Loomapere spordipäev	2	Muuseumikeskkond, klassiruum, töötoaks vajalikud materjalid	Liikuv ja mängulises tunnis rändame külla loomaperele, kes valmistuvad metsas pidama spordipäeva. Lastejoogast inspireeritud tunnis uurime, kuidas erinevad loomad liiguvad ja millised spordialad on olemas. Igaüks on mingil spordialal tugev - tuleb vaid sobiv ala üles leida! Tunni juurde kuulub ka töötuba, kust iga laps saab koju kaasa võtta vahva mängu, mis aitab tunnis õpitut paremini omandada. Pärast programmi saab avastada ülejäänud näitust ning tutvuda spordimuuseumi toredate atraktsioonidega.	<p>Valdkond: liikumine</p> <p>Eesmärk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu; - suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel; - tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas; - kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt <p>Tulemus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks. - Matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel. - Nimetab erinevaid spordialasid. - Keskendub alustatud tegevusele ja loob oma meisterdamistöö. 	Jah, on sobiv ja kohandatav. Ootame külastust broneerides õpetajalt infot grupi vajadustest. Kohandame selle põhjal programmi grupile jõukohaseks. Läheneme lastele vajadusel individuaalselt ja ennetame väsimust vahelduva ja liikuva tegevusega.
Spordirõõm	2	Muuseumikeskkond, klassiruum, töötoaks vajalikud materjalid	Programmi eesmärk on inspireerida lapsi tegelema spordiga, näidates kui palju võimalusi ja suurepäraseid eeskujusid selleks olemas on! Programmis teeme lõbusalt ja mänguliselt tutvust erinevate spordialadega ja spordivahenditega nii kaugelt ajaloost kui ka tänapäevast ning viime end kurssi Eesti tuntumate sportlastega. Töötoas saavad lapsed	<p>Valdkond: liikumine</p> <p>Eesmärk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu; - suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel; - tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas; - mõistab kehalise 	Jah, on sobiv ja kohandatav. Ootame külastust broneerides õpetajalt infot grupi vajadustest. Kohandame selle põhjal programmi grupile

			endale mälestuseks vahva meene, mis kutsub ka kodus liikuma! Pärast programmi saavad lapsed tutvuda ülejäänud muuseumiga ning oma võimed erinevatel spordialadel proovile panna.	aktiivsuse olulisust inimese tervisele - kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt Tulemus: - Keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks. - Nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi. - Keskendub alustatud tegevusele ja loob oma meisterdamistöö.	jõukohaseks. Läheneb lastele vajadusel individuaalselt ja ennetame väsimust vahelduva ja liikuva tegevusega.
--	--	--	--	---	--

Hariduse Edendamise SA

Programmi nimetus	Kontakt tundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
--------------------------	---	--	----------------------------	---	--

Robotid ja suhtlus	1	HuvitERA robotikaklass (Tähe 4). Tööks vajalikud vahendid (robotid) on meie poolt.	Kuidas robotid suhtlevad? Töötoas paneme omavahel suhtlema robotid kasutades neile omaseid suhtlusviise ja tehnoloogiaid. Õpime tundma vestluse ja suhtluse põhitõdesid, suhtluspartneri mõistmist, vestluse arendamist. Töötoas kasutame Codey Rocky ja Dash roboteid. Tutvume põgusalt roboti funktsioonidega ning vaatame üle roboti juhtimise iPadis.	Tunnetus- ja õpioskused - tegutseb sihipäraselt uudes olukorras täiskasvanu juhiste järgi, suudab keskenduda. Valdkond keel ja kõne jutustab oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, tuleb toime igapäevases suhtlemises. Valdkond muusika suudab ennast roboti abil loovalt väljendada, tunneb rõõmu musitseerimisest.	Sobib, kui grupis on mõned hariduslike erivajadustega õpilased. Kohandus erivajadustega õpilaste jaoks: - Programmis kasutame lihtsat ja selget keelt, väldime keerulisi sõnu ning pikemaid lauseid. - Robotiga tutvumine toimub aeglases tempos. - Õpilasega tegeleb eraldi teine õpetaja. - Vajadusel selgitame sõnu ja mõisteid visuaalsete abivahendite abil (nt pildid, videod). - Jagame õppeteemad väikesteks, konkreetseteks osadeks. - Keskendume ühele teemale korraga.
--------------------	---	--	---	---	---

MTÜ TYPA

Programmi nimetus	Kontakt-tundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Kõik trükkalid lugema	2	Muuseumitund toimub TYPA keskuse ruumides (Kastani 48f), kasutades ekspositsiooni-saalis välja pandud museaale, kultuuriväärtuslikke esemeid ning õppevahendeid (nt trükipresse, trükitüüpe, linoollõikeid, paberiraame jms)	Programmi käigus tutvutakse paberi- ning trükikunsti ajalooga võimalikult lapsesõbralikul viisil. Tegu on lühiversiooniga meie tavapärasest giidituurist. Programmi käigus saab iga laps trükkida endale kaardi. Õpetajaga saab eelnevalt kokku leppida, kas trükitakse ühiselt tähestikukaardid või iga õpilane saab trükkida oma nimetähega kaardi.	Valdkonnad: Mina ja kesskond; Kunst; Keel ja kõne, Laps: 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikuna; 2) tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused; 3) kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid; 4) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;	Programm on sobiv hariduslike erivajadustega lastele. Vajadusel kohandame programmi, kaasates rohkem juhendajaid, muutes tunni struktuuri, aeglustades tempot ja kasutates lihtsustatud kõnet ning ülesandeid.
Taimest paberini	2	Muuseumitund toimub TYPA keskuse ruumides (Kastani 48f): klassiruumis ja	Programmi käigus saame teada paberi ajaloost, sellest, millest paberit on võimalik valmistada, ning kuidas paberivalmistamise	Valdkonnad: Mina ja keskkond; Kunst Laps: 1) väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkondahoidlikku mõtteviisi;	Programm on sobiv hariduslike erivajadustega lastele. Vajadusel kohandame programmi, kaasates rohkem juhendajaid, muutes tunni

		<p>paberiköögis. Kasutatakse ekspositsioonisaalis välja pandud museaale ja õppevahendeid ning praktilises osas paberivalmistamise raame.</p>	<p>protsess käib. Tunni teoreetilises osas vaatame erinevaid paberi valmistamiseks kasutatavaid taimi, räägime paberi ajaloost ja uurime paberi oadusi. Õpitava paremaks kinnistamiseks on muuseumitunni teoreetilises osas kaasavad ülesanded, nagu origami voltimine ning ühine arutelu. Tunni praktilises pooles valmistavad õpilased koos juhendajaga vanapaberist paberimassi ja käsitööpaberit.</p>	<p>2) märkab nähtusi ja muutusi looduses; 3) vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid; 4) kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid; 5) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;</p>	<p>struktuuri, aeglustades tempot ja kasutates lihtsustatud kõnet ning ülesandeid.</p>
--	--	--	---	---	--

Soome Instituut

Programmi nimetus	Kontakt tundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
--------------------------	---	--	----------------------------	---	--

Reis raamatutegelastega	1,5	Soome Instituudi raamatukogu. Lasteraamatuga tutvumiseks ja mängimiseks vajalikud vahendid, postkaartide meisterdamise vahendid.	Tutvume üheskoos ühe soome lasteraamatuga ja aitame raamatu tegelasi erinevate mänguliste ülesannete kaudu nende reisir. Tunni lõpus igaüks saab meisterdada postkaardi, mille oma raamatureisilt koju kaasa võtta. Raamatuga ei pea lasteaias eelnevalt tutvuma.	Õpilane <ul style="list-style-type: none"> - tunneb huvi lastekirjanduse vastu - tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest - mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma 	Jah, eelneval kokkuleppel õpetajaga. Võimalik on näiteks lihtsustada keeleliselt, kohandada tempot ja sisu vastavalt vajadusele.
-------------------------	-----	---	---	--	---

Elektriteater

Programmi nimetus	Kontakttundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
Kuidas film minuga räägib?	2	Elektriteatri kinosaal sinna juurde kuuluva	Programm on mõeldud laste esimese kinokülastuse mõtestamiseks ja visuaalse	Arendatavad oskused: - mänguoskused;	Eelneval kokkuleppel saatvate õpetajate

		tehnikaga, katkendid erinevatest Eesti dokumentaalfilmidest ning, laste anima- ja mängufilmidest.	kirjaoskuse õppimiseks. Räägime filmiajaloo erinevate Eesti laste anima- ja mängufilmidest pärit näidete toel ning õpime tundma filmindusega seotud baas-sõnavara. Näiteks, mis animafilm, nukufilm, dokumentaalfilm, mängufilm? Kuidas filmitegelane liikuma pannakse? Kuidas mõjutab filmist arusaamist heli (tummfilm ja helindatud film)? Kuidas filmi kinos näidatakse? Kuidas kinos käituda ja pärast filmist rääkida?	<ul style="list-style-type: none"> - tunnetus- ja õpioskused; - sotsiaalsed oskused; - enesekohased oskused. <p>Valdkond: keel ja kõne</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oskab suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga; - saab aru nähtud filmilõigu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida; - jutustab filmilõigu või pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid; - teab, kuidas kinos käituda. <p>Valdkond: kunst</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab filmi kui kunstiteost, selle tegelasi, värve ja meeleolu 	ja programmi läbiviijatega on võimalik jõukohastada õppetegevusi: lihtsustada keelt, aeglustada tempot, lihtsustada ülesannet sisuliselt, vajadusel juhendada õpilasi individuaalselt või väiksemas grupis
UUS!	1	Elektriteatri kinosaal sinna juurde kuuluva	Programm on mõeldud laste filmikunsti alase baasteadmise	Arendatavad oskused: <ul style="list-style-type: none"> - mänguuskused; 	Eelneval kokkuleppel saatvate õpetajate

<p>Optilised mänguasjad</p>		<p>tehnikaga, meisterdamisvahendid optiliste mänguasjade loomiseks.</p>	<p>süvendamiseks praktilisel ja mängulisel viisil.</p> <p>Räägime filmist sh ka multifilmist kui liikuvast pildist ehk liikumise illusioonist, mis tekib meie ajus kui pilte sujuvalt ja ühtlase kiirusega kerida. Meisterdame ise optilisi mänguasju (traumatroop, flip book, zootroop, jne), et harjutada käärade, nõõri ja liimiga tegutsemist ja seda teadmist optilisest liikumise illusioonist kinnistada</p>	<p>- tunnetus- ja õpioskused;</p> <p>Valdkond: keel ja kõne</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oskab suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga; - saab aru optilise mänguasja valmistamise juhistest ja suudab neid järgida; - suudab meisterdamisel ette kerkivaid probleeme mõistetavalt kirjeldada ja abi paluda - teab, kuidas kinos käituda. <p>Valdkond: matemaatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - suudab luua sarnaseid kujundeid ja neid ülesande tarbeks otstarbekalt positsioneerida ja järjestada <p>Valdkond: kunst</p> <ul style="list-style-type: none"> - väljendab optilist mänguasja tehes oma huvisid ja kunstilisi oskusi - valib töö teostamiseks sobivad materjalid ja töövõtted 	<p>ja programmi läbiviijatega on võimalik jõukohastada õppetegevusi: lihtsustada keelt, aeglustada tempot, lihtsustada ülesannet sisuliselt, vajadusel juhendada õpilasi individuaalselt või väiksemas grupis</p>
------------------------------------	--	---	---	--	---

Tartu Linnamuuseum

Programmi nimetus	Kontaktundi de maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Kes aias?	1 (maks 45 minutit)	Oskar Lutsu majamuuseumi aed, õppevahendid, mängud.	O. Lutsu aias toimuva tunni eesmärk on teada saada, millised loomad ja linnud elasid O. Lutsu elu ajal tema kodus ja aias. Lapsed õpivad liikumise ja mängulise tegevuse käigus tundma koduloomi, linnalooduses leiduvaid taimi, linde ja putukaid. Tunnis kõlab õpetlik jutuke ühest loomast, linnust või putukast.	Laps õpib väärtustama linnalooduse keskkonda ja märkab läbi mängude loodusnähtusi ning muutusi looduses. Tunneb rõõmu liikumisest.	Kui õpetaja on muuseumi eelnevalt informeerinud õpilaste erivajadustest, on võimalik lihtsustada keeleliselt, valida aeglasem tempo, kohandada sisu õpilaste vajadustest lähtuvalt.

<p>Vana aja laste lood ja mängud</p> <p>võimalik tellida kuni 29.12.2024</p>	<p>1 (45 min)</p>	<p>Tartu linnamuuseum, ajutisel näitusel „Peedist pesumasin: leidlikkus linnas”. Tegelustoa mängud ja vahendid</p>	<p>Muuseumiõpetaja juhatusel saavad lapsed kuulda kaasahaaravaid lugusid vanaemade-vanaisade lapsepõlvest. Tunni teises pooles lapsed saavad tegelustoas erinevate põnevate mängude ja eksponaatidega kätt proovida.</p>	<p>Muuseumitund arendab tunnetustegevust. Läbi vaatlemise ja uurimise kogub laps teavet ümbritsevate asjade, tegevuste ja nendevaheliste seoste kohta. Tund sobib lapse muuseumis käimise harjutamiseks.</p>	<p>Kui õpetaja on muuseumi eelnevalt informeerinud õpilaste erivajadustest, on võimalik lihtsustada keeleliselt, valida aeglasem tempo, kohandada sisu õpilaste vajadustest lähtuvalt.</p>
<p>Küünlakuu – elu enne elektrit</p>	<p>1 (45 min)</p>	<p>19. sajandi linnakodaniku muuseum museaalid, meisterdamistarbed</p>	<p>Mõtiskleme elu üle enne elektrit. Heidame pilgu valgustite ajalukku ja tutvume põhjalikult erinevat sorti küünalde, nende valmistamise ja tähendusega. Osalejad valmistavad mesilasvahast küünla (materjalid jagatakse muuseumist).</p>	<p>Laps õpib ajaloolises keskkonnas tundma kultuuritraditsioone ning põlvkondadevahelisi erinevusi. Meisterdamine arendab käelist võimekust ja distsipliini.</p>	<p>Kui õpetaja on eelnevalt informeerinud õpilaste erivajadustest, on võimalik lihtsustada keeleliselt, valida aeglasema tempo, kohandada sisu õpilaste vajadustest lähtuvalt.</p>

<p>Seiklusmäng aadlipalees</p>	<p>1 (60 min)</p>	<p>Tartu linnamuuseum näitus „Meie Tartu”</p>	<p>Valge daam viib lapsed mängulisele retkele läbi 18. sajandi aadlipalee, mille muudab veelgi huvitavamaks värskelt uue aja Tartut käsitlev näitus “Meie Tartu”. Tutvume mängulisel teel Tartu vanema ja uuema ajalooga. Räägime legende ammustest aegadest. Saame teada, kuidas on Tartu alguse saanud ning kuidas ta aja jooksul on kasvanud? Millega on siin minevikus tegeletud? Tunni lõpus osalevad lapsed põnevas mängus, mille käigus paljastuvad mitmed vana aadlipaleega seotud saladused.</p>	<p>Muuseumitund arendab oskust luua seoseid eri teemade ja teadmiste vahel ning pakub hea võimaluse varem käsitletud teemade kordamiseks ja uues keskkonnas kasutamiseks. Tund arendab laste tunnetustegevust, loovat mõtlemist ja omavahelist koostööd.</p>	<p>Kui õpetaja on muuseumi eelnevalt informeerinud õpilaste erivajadustest, on võimalik lihtsustada keeleliselt, valida aeglasem tempo, kohandada sisu õpilaste vajadustest lähtuvalt.</p>
--	-------------------	--	---	--	--

Tartu Mänguasjumuuseum

Programmi nimetus	Kontakt-tundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Reisisellid UUS! (4–7 a)	1,5	Tartu Mänguasjumuuseumi ekspositsioon Näidispass ja näidis-ID-kaart, nähtamatud passid, sildid võõrkeelsete tervitustega, sedelid mänguasjade ning riikide nimede ja lippudega (Soome, Rootsi, Norra); linnuviled, lindude nimetus- ja pildikaardid, riputatavad mänguasjad, kastanjett, Euroopa kaart, lennupiletid, naaberriikide tuntud	Üks reisisell teab hästi, kuidas võõral maal tere öelda, millised mänguasjad on kõige armastatumad Skandinaavia maades Soomes, Rootsis ja Norras ning oskab jutustada põnevat reisilugu. Koos loendame linde ja saame teada, millised lastele tuttavad linnud on rändlinnud. Reisi jooksul teeme ka pilti ning lõpetuseks plaksutame endale hispaania rütmidega vahva reisi eest! Tund arendab esinemisoskust, rütmitaju, üksteisega arvestamist ja nii verbaalset kui ka kehalist väljendusoskust.	Lõiming: mina ja keskkond, muusika, matemaatika, keel ja kõne, liikumine Arendatavad pädevused: Kultuuri-, väärtus-, enesemääratlus-, suhtlus-, õpi- ja ettevõtlikkus-, matemaatika-, keskkonna- ja sotsiaalne pädevus, tunnetusoskused. Õpitulemused: <ul style="list-style-type: none"> ● On läbi teinud tunnireisi ja teab, mis käib reisimise juurde ● Tunneb Skandinaavia tuntud mänguasju (Soome muumid, Rootsi Pipi ja Karlsson, Norra trollid) ● Oskab panustada loo jutustamisse. ● Teab, millised tuntud kodumaalinnud on rändlinnud, oskab loendada 12ni. ● Oskab arvestada rühmakaaslastega. ● Oskab tajuda ja jäljendada rütmi. 	On kohandatav. Hariduslike erivajadustega grupi puhul palub Tartu Mänguasjumuuseum tundi tellides täpsustada grupi vajadused. * Tere-mängus mängime ruumis liikumise ja märguandele reageerimise asemel kõik tered koos järjest läbi. * Naaberriikides rändamise mängus ei kasuta pileteid, tunnijuht suunab, kuhu reisida, laps otsustab, kuidas reisib (ujudes/hüpates). * Jutuloomet juhhib tunnijuht, lapsed täidavad jutus lünki. * Mänguasjade riputamiseja soovide ülesandes riputab igäüks mänguasja enda külge ja teeme ühisfoto. Kes tahab, saab ka soovi soovida. * Kahes ruumis lindude otsimisest võib ka jooksvalt loobuda, kui ülesandeid ja

		mänguasjad, mängulõke, riputatavad mänguasjad			keskendumist näib olevat liiga palju. * Proovime jäljendada lihtsaid rütme.
Mis keelel, see meeles UUS! (4–7 a)	1,5	Tartu Mänguasjamuuseumi ekspositsioon Fotod eksponaatidest ja karudest, tahvel, luuletus, sõna- ja pildikaardid	Võtame luubi alla keele ja eneseväljendusoskuse. Otsime karu sünonüüme ja õpime, kui erinevaid karusid olemas on. Seejärel paneme kokku sarnaseid sõnu ja nii saame teada, et ainult üks täht võib sõna tähendust muuta. Seirame luuletuse abil ka sõnu, mida kirjutatakse ühtemoodi, aga mille tähendus on täiesti erinev! Õpime nime andma oma tunnetele, kirjeldama omadussõnadega ning harjutame naljakas võtmes vabandust palumist.	Lõiming: keel ja kõne, mina ja keskkond Arendatavad pädevused: tunnetus- ja õpioskused, sotsiaalsed ja enesekohased oskused, teadmised loodusest Õpitulemused: <ul style="list-style-type: none"> • Oskab omadussõnadega kirjeldada oma tundeid ning esemeid. • Oskab nimetada erinevaid karusid ja teab vähemalt kaht karu sünonüümi. • Oskab mõista homonüümi tähenduse erinevust konteksti põhjal. • Teab, et 'paha tuju' alla kuulub väga erinevaid tundeid, oskab erinevaid tundeid nimetada. • Oskab rühmakaaslase tunnetega arvestada ning enda käitumist paremini juhtida. 	On kohandatav. Hariduslike erivajadustega grupi puhul palub Tartu Mänguasjamuuseum tundi tellides täpsustada grupi vajadused. * Läbime tunni lühemalt (1 t), asendades luuletuse lihtsate homonüümide (keel, viis) vaatlemisega. Samuti ei peatu me omadussõnadega. * Emotsioonikaartide abil paarides tõlgendamise asemel näitab emotsioone tunnijuht ja toimub ühine arutelu. * Abstraktse ja mängulise vabandust palumise mängu asemel saavad lapsed rääkida, kas nad on ise vabandust palunud ja kas keegi on neilt vabandust palunud. Miks ja mis tunne tekkis?
Kooliks valmis! (6–7 a)	1,5	Tartu mänguasjamuuseumi ekspositsioon ja mängutuba. Seljakotid, pildi-	Muuseumitunni algul komplekteerib iga laps endale mängu-koolikoti. Seejärel harjutame erinevates koolitundides vajaminevaid oskusi. Eesti	Lõiming: tunnetus- ja õpioskus, keel ja kõne, kunst, liikumine, matemaatika Arendatavad pädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus, suhtluspädevus, õpipädevus,	On kohandatav. Hariduslike erivajadustega grupi puhul palub Tartu Mänguasjamuuseum tundi tellides täpsustada grupi vajadused.

		ja sõnakaardid, käärid, paber, pliiaatsid, liimipulgad, paelad	keele tunnis leiame lünka õige tähe ning loeme ja kirjutame saadud sõna. Kunstitunnis joonistame erinevaid jooni, mida mööda hiljem lõikamist – ja paarilisega koostööd – harjutame. Kehalises kasvatuses teeme koos hampelmanniga harkkokku hüppeid ja loendame neid. Vahetunnis teritame oma tähelepanelikkust karude otsimismänguga ja kojuminekuks õpime saapapaelu siduma!	ettevõtlikkuspädevus. Õpitulemused: <ul style="list-style-type: none"> ● Oskab loendada, sorteerida, võrrelda. Ja jäljendada. ● Oskab välja mõelda sõnas puuduva tähe, oskab lihtsaid sõnu trükitähtedes lugeda ja kirjutada. ● Oskab siduda lihtsaid sõlmi. ● Oskab kasutada kääre. ● Oskab paarilisega arvestada. 	* Lünki täidame grupiga koos mitte paarikapua.
Käpiknukutund (4–7 a)	1,5	Teatri Kodu ekspositsioon Lavasirm, käpiknukud, istumispadjad	Õpime, kuidas käpiknukk ellu äratada: kuidas ta liigub, kuidas ta kurvastab ja rõõmustab – ning milline hääl näib nukule kõige paremini sobivat! Lapsed valivad meelepärased nukud, mõtlevad välja minietenduse ja etendavad selle kaaslastele. Nõnda areneb loovus ning esinemisjulgeus.	Lõiming: tunnetus- ja mänguuskused, keel ja kõne, kunst, liikumine, matemaatika Arendatavad pädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus, suhtluspädevus, õpipädevus, ettevõtlikkuspädevus. Õpitulemused: <ul style="list-style-type: none"> ● Oskab käpiknukuga mängida. ● Oskab luua ja jutustada lugu. ● Saab aru rolli mõistest. ● Oskab luua tegelaskuju. ● Teab, kuidas käitub teatripublik. 	On kohandatav. Hariduslike erivajadustega grupi puhul palub Tartu Mänguasjamuuseum tundi tellides täpsustada grupi vajadused. * Oma stseeni loomiseks saavad õpilased 3 teema asemel 2 valikut.

Programmi nimetus	Kontaktundide maht (aktundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?	
Ringkäik endasse	1,5	3 erinevat ruumi koos dekoratsioonide, heli ja valgusega.	<p>Igasse ruumi on loodud kindel miljöo dekoratsioonide, valguse ning muusikaga. Eesmärk on tunnetada läbi emotsioon, mida ruum sisenejale pakub.</p> <p>Esimese ruumi emotsiooniks on rahulikkus, meelerahu. Ruumis on rahulik muusika, juhendaja suunab ruumi sisenejad meditatiivsele rännakule.</p> <p>Teise ruumi emotsiooniks on ärevus. Ruumis</p>	<p>Programm toetab lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, aitab lapsel kujundada terviklikku ja positiivset minapilti, tajuda ja mõista ümbritseva keskkonna mõju endale, olla kehaliselt aktiivne ja arendada mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskuseid.</p> <p>Programmi käigus saavad lapsed rahuldada oma</p>	<p>Programm ei sea piiranguid osalemaks hariduslike erivajadustega lastel. Soovituslikult võiks olla HEV laste grupid väiksemad ning kaasame sellisel juhul ka rohkem juhendajaid, kes on spetsiifilise eripedagoogilise ettevalmistusega.</p>	

			<p>kasutatakse vilkuvat valgust, kiireid liikumisi.</p> <p>Teise ruumi emotsiooniks on rõõm ning lõbu. Ruumis toimub improvisatsioonipõhine meeleolu harjutus ning arendatakse koostööoskusi läbi ühiste ülesannete.</p> <p>Ruume külastatakse järjest. Programmi abil avastatakse endas emotsioonide kogemisel erinevaid elemente. Programmi lõpus toimub kogetu põhjal analüüs.</p>	<p>liikumisvajadust, arendada loovust, õppida läbi mängu</p> <p>ja tegutseda nii endasse vaatamist kui sotsialiseerumist soodustavas keskkonnas. Programmi käigus arendatakse järgmiseid oskuseid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) mänguoskused; 2) tunnetusoskused; 3) sotsiaalsed oskused; 4) enesekohased oskused. 		
--	--	--	---	---	--	--

Tartu Ülikool

Programmi nimetus	Kontakt tundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
--------------------------	---	--	----------------------------	---	--

Vana-Kreeka muinasjutuline maailm.	1	Tartu Ülikooli kunstimuuseum TÕ peahoones (Ülikooli 18) Vahendid: lauad, toolid, joonistusvahendid	Vaatleme koos Vana-Kreeka skulptuure, jutustame nendega seotud muinaslugusid loomadest ja kangelastest. Lapsed saavad mõistatada, väljendada oma Arvamust, rääkida kaasa ja joonistada oma fantaasialooma.	Programm on seotud õppekava valdkondadega <i>Keel ja kõne</i> ning <i>Kunst</i> . Nende valdkondade pädevustest toetab programm jutustamise ja kuulamise ning suhtlemise oskust, muinasjuttude ja müütide läbi tutvustab lastekirjandust, kunstiteoste vaatelmise ja kirjeldamise oskust ning joonistamisoskust. Äratav huvi lastekirjanduse vastu.	Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.
Vana-Kreeka kunsti lood, gemmide meisterdamine	1	Tartu Ülikooli kunstimuuseum TÕ peahoones (Ülikooli 18) Vahendid: lauad, toolid, jäljendi vormid, kips, topsid, lusikad	Töötoas õpitakse valmistama veest ja kipsist segu, mis valatakse vormi. Selle põhjas on reljeefne pilt. Kuni segu kuivab, jutustatakse kujudega seotud Vana-Kreeka muinasjutulisi lugusid. Lapsi kaasatakse kujusid vaatlema, mõistatama, jutustama. Tunni lõpus võetakse kipspilt vormist välja ja selgitatakse mis on pildil. Kipspildi saab osaleja endale.	Programm on seotud õppekava valdkondadega <i>Keel ja kõne</i> ning <i>Kunst</i> . Nende valdkondade pädevustest toetab programm jutustamise ja kuulamise ning suhtlemise oskust, muinasjuttude ja müütide läbi tutvustab lastekirjandust, kunstiteoste vaatelmise ja kirjeldamise oskust ning annab praktilisi oskusi ja arendab käelist tegevust.	Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.
Toomkiriku saladused	1,5	Ruumid: Toomkiriku	Mis varemed seisavad Tartus Toomemäel?	Õppekavast on programm seotud järgmiste valdkondadega:	Jah.

		<p>Saladuste kamber ja Morgensterni saal Tartu Ülikooli muuseumis (Lossi 25)</p> <p>Vahendid: pusled, aardekaart, aardekast, koodlukk, salakirja sedelid, UV-taskulambid, linnamüüri klotsid, VR-prillid</p>	<p>Millised legendid, lood ja ajaloolised sündmused on nendega seotud? Miks on kunagises kirikus luukered? Kuidas sai kirikust raamatukogu ja millist salaraamatut see peidab? Kas ja kus on peidus Rootsi kuninga kuld? Neile ja teistele küsimustele leiab vastuse legendide ja lugudega pikitud programm ajaloolise toomkiriku ruumides, kuulamise ja ringivaatamise kõrval saavad lapsed rühmatööna osaleda aardejahis.</p>	<p><i>Mina ja keskkond</i> – kultuuritraditsioonide väärtustamine, nähtuste ja muutuste märkamine <i>Keel ja kõne</i> – kuulamine, jutustamine, keelekasutus <i>Kunst</i> – vaatleb kunsti (arhitektuuri), joonistamisoskus</p>	<p>Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele. Liikumisraskuste puhul tuleb arvestada, et liftiga kõikidesse rummidesse ei pääse.</p>
--	--	---	---	---	---

MTÜ Eistulfarnir – Tartu Muinaskeskus

Programmi nimetus	Kontaktundi de maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
-------------------	-----------------------------------	---	---------------------	--	---

<p>Muinasaeg ja elu</p>	<p>3</p>	<p>Ruum: Muinaskeskuse suur saal ja garderoob. Vahendid: ajaloolised rekvisiidid ja riided, savi + savitööriistad, maketi laud. Töölauad ja pingid. Töölehed.</p>	<p>Tutvustame Eestit ja Skandinaaviat muinasajal 6.-13. saj. Osalejad saavad näha ja arutleda riietuse, kombestiku ja külaelu teemadel. Võrdleme, mis on lastel seljas sellega, millised riided olid kunagi. Lapsed meisterdavad ise üheskoos savist küla maketi. Täiendame maketti vastavalt vajadusele.</p>	<p>Õpiväljundid lähtuvad järgnevatest üldeesmärkidest ja toetavad neid.</p> <p>Valdkonna „Mina ja keskkond” eesmärgid on, et laps:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult; ● saab ettekujutuse oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas; ● väärtustab nii eesti kui ka oma rahvuse kultuuri traditsioone; ● väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi. <p>Kunstiõpetuse eesmärgid on, et laps:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest; ● kujutab isikupäraselt ümbritsevaid objekte ja sündmusi ning oma kujutusmaailma; ● vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ning tarbeesemeid; 	<p>Saame kohandada programmi vastavalt õpilaste eripäradele.</p>
--------------------------------	----------	---	---	---	--

				<ul style="list-style-type: none"> • kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid; • kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt; • vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut. <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • laps mõistab muinasaja eluviisi erinevust tänapäeva eluga võrreldes; • oskab koostöös kaaslastega luua küla skeemi ja maketi, mis annab ettekujutuse ühe kogukonna vajadustest ja probleemidest; • oskab savi töödelda ja vajalikke vahendeid valida ning kasutada. 	
Viikingite pajatused ja salamärgid	2	Ruum: Muinaskeskuse suur saal ja garderoob. Vahendid: Ajaloolised rekvisiidid ja riided, puit ja	Tutvustame noortele Eesti ja Skandinaavia loomislugusid, nende pärimist ja mõju tänapäeval. Noored saavad ise õppida ruunikirja ja meisterdada endale	Õpiväljundid lähtuvad järgnevatest üldeesmärkidest ja toetavad neid. Keele ja kõne õpetuse eesmärgid eesmärgid on, et laps:	Saame kohandada programmi vastavalt õpilaste eripäradele.

		puidutööriistad, taimparknahk + tööriistad, Töölaud ja pingid. Töölehed	talismani. Õpime kuidas uskumused ja muinasjutud kujundasid ja kirjeldasid inimesi.	<ul style="list-style-type: none"> tuleb toime igapäevases suhtluses. <p>Õpiväljundid</p> <ul style="list-style-type: none"> Laps mõistab müütide ja legendide päritolu ja ajas muutumist; õpib ruunitähestikku kasutama ja märkide tähendust mõistma; teab, et kirjutamiseks kasutatakse rohkem kui ühte tähestikku. 	
Viikingid ja sõdalased	2	Ruum: Muinaskeskuse suur saal ja garderoob. Vahendid: ajaloolised rekvisiidid ja riided, vibud ja nooled, pehmikrelvad ja kilbid. Töölehed	Näitame lastele ajaloolist sõjavarustust. Lapsed saavad proovida relvi ja nendega sihtmärki lüüa. Lapsed saavad ka selga proovida täis sõjavarustust ja soovi korral sellega pilti teha. Aktiivseteks tegevusteks on võitlusmängud, kuidas treeniti kunagi viikingeid ja viime läbi lahingmänge pehmete relvadega.	Õpiväljundid lähtuvad järgnevatest üldeesmärkidest ja toetavad neid. Liikumisvaldkonna õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid on, et laps: <ul style="list-style-type: none"> tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu; suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel; tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas; mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele; 	Saame kohandada programmi vastavalt õpilaste eripäradele.

				<ul style="list-style-type: none"> • järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid. <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laps oskab ühise eesmärgi nimel koostööd teha. • Oskab erinevaid relvi ja riietuse osasid nimetada. • Laps teab võitlemise ohutusreegleid ja oskab nende järgi käituda. 	
--	--	--	--	--	--

Loodusainete valdkond

Dronootika Erahuvikool

Programmi nimetus	Kontakttundide maht (aktundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?

<p>Koduloomad Otsa Talus</p> <p>OTSA TALUS</p> <p>(Otsa talu, Koosa küla, Peipsiveere vald, Tartumaa)</p> <p>https://www.fac ebook.com/prof ile.php?id=1000 69822297077</p>	<p>2 ak/h</p>	<p>Vajalik transport Otsa tallu.</p> <p>Kohapeal olemas: Koduloomad: kass, koer, jänesed, lambad, kanad. Meisterdamise ja õppemängude vahendid.</p>	<p>*Sissejuhatus ja reeglite tutvustus</p> <p>* Loomade tutvustus, kuidas neid kohelda ja pidamistingimused, mida neilt loomadelt saab (iga liigi juures eraldi). Iga looma juures õppemäng, mis sisaldab õpetlikku infot. Iga looma juures ringmäng palliga. See kellele pall satub ütleb, mida ta looma kohta õppis.</p> <p>*Erinevad õppemängud</p> <p>1)õppekaardid-kaartidel erinevad pildid, kus lapsed ütlevad kellega tegu, mida pildil olevad loomad söövad, kus nad elavad, millist häält nad teevad?</p> <p>Nt: pildil on jänes, kuidas ta edasi liigub(hüpates) mida ta sööb? Kus elab?</p> <p>2) liikumismäng loomad- lapsed seisavad ringis ning nende keskele on asetatud kaardid erinevate ülesannetega, mida nad peavad ringselt liikudes tegema- nt hüppa nagu jänes, aja saba taga nagu koer, kõnni nagu kukk. Õpetaja näitab lastele kaarti ning</p>	<p>Mina ja keskkond: 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult; 2) Väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult; 3) väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi. Matemaatika: 1) Rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel; 2) näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.</p> <p>Kunst: 1) Tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest; 2) Kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid; 3) Kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt. Liikumine: 1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu; 2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel</p>	<p>Ei ole kahjuks käesoleval perioodil kohaldatav HEV õpilastele.</p>
---	---------------	--	---	---	---

			<p>nemad peavad ringis liikudes ülesannet täitma.</p> <p>*Töötuba- talus nähtud looma meisterdamine..</p> <p>*Tagasiside- mis meeldis? Mis ei meeldinud? mida täna õppisid?</p>		
Meeled ja tajud	2 ak/h	<p>Lasteaia aula või spordisaal. Tuleme Teie asutusse kohapeale!</p> <p>Juhendajad võtavad kaasa: Erinevad õppematerjalid meelte töökeskuste jaoks.</p> <p>Värvipimeduse test kaartidest pakikesed (3 kaarti korda laste arv).</p> <p>Nägemistesti kaardid seintele ja "silmalapats".</p> <p>Erinevad haistmismeele ning maitsmismeele õppemängude jaoks vajaminevad ained.</p> <p>Kompimiskotid.</p>	<p>Sissejuhatus ja tutvumine.</p> <p>Tegutsemise reeglite kokkuleppimine.</p> <p>Erinevate meeltega tutvumine ja arutelud - nägemine, kuulmine, haistmine, maitsmine, kompimine.</p> <p>Õppemäng: Ma näen...</p> <p>Arutelu mõiste värvipimedus üle.</p> <p>Värvipimeduse kaartide vaatamine, mida sa näed? (Igale lapsele kolmest kaardikesest koosnev kaardipakk.</p> <p>Lapsel tuleb kaasõpilasele ning õpetajale öelda, mida ta seal näeb).</p> <p>Arutelu, miks osad inimesed kannavad prille ning mõisted lühinägelik ja kaugnägelik.</p> <p>Õppetegevus: Nägemise kontroll.</p> <p>Kuulmismeele</p> <p>Vaikuseminutite kuulamise harjutus.</p> <p>Loomade helide kuulamine ja äraarvamine.</p>	<p>Mina ja keskkond:</p> <p>1) Mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;</p> <p>2) Omab ettekujutust oma minast;</p> <p>3) Väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ja ohutult</p> <p>Kunst:</p> <p>1) Vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat; Muusika:</p> <p>1) Suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale.</p>	<p>On kohaldatav HEV õpilastele.</p> <p>Eelnevalt kokku leppides on vaja teada, millise haridusliku erivajadusega lapsed on ning sellest lähtuvalt saavad juhendajad ja haridusasutus kokku leppida, millised muudatused tehakse programmis.</p>

		Pimesi lego ehitamise ülesande kastid ja klotsid.	<p>Haistmismeel Õppetegevus: Mis lõhn see on? Maitsemismeel Õppemäng: Mis nii maitseb? Kompimine: Õppetegevus: kompimiskotid- Mis on kotis? Õppemäng: Pimesi lego ehitamise ülesanne. Kokkuvõtte õpitust. Tagasisidering: Mis meeldis? Mis ei meeldinud? Mida õppisin?</p>		
Lihavõtted	2 ak/h	<p>Lasteaia aula või spordisaal. Tuleme Teie asutusse kohapeale!</p> <p><i>Kahe lapse peale on kasutuses üks robootikakomplekt.</i></p> <p><i>Kokku saab samaaegselt tegeleda 24 last.</i></p> <p>Juhendajad võtavad kaasa: 12 Essential robootikakomplekti,</p>	<p>Juhendaja eeltöö: Ruumi keedetud kanamunade peitmine Sissejuhatus: “Mis on lihavõtted?” Kanade ja vuttidega tutvumine ja paitamine (kehaosade nimetamine, toitumine, elutingimused, hooldamine). Lindude munade põhjal ära arvamine, kelle muna on (kana, vutt, part, hani, kalkun)? Lindude munade raskuste võrdlemine. Keedetud kanamunade otsimine. Igal lapsel vaja leida kaks keedumuna. Lego WeDo muna värvimise roboti ehitamine juhendi järgi ja roboti tööle programmeerimine. Robotiga keedumunade värvimine.</p>	<p>Mina ja keskkond - 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult; 3) väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone; Matemaatika - 1) rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki; 7) näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes. Kunst - 1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest; 5) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;</p>	<p>On kohaldatav HEV õpilastele.</p> <p>Eelnevalt kokku leppides on vaja teada, millise haridusliku erivajadusega lapsed on ning sellest lähtuvalt saavad juhendajad ja haridusasutus kokku leppida, millised muudatused</p>

		12 tahvelarvutit, keedumunad 48+ tk (2 tk lapse kohta) Näidis lindude munad ja suled. Elus kodulinnud puurides (kanad, vutid). Vildikad ja värvilised pliiatsid.	Roboti taas tükkideks võtmine ning klotside sorteerimine tagasi kastidesse. Tagasiside ring. Mis meeldis, mis ei meeldinud? Mida täna õppisid?	Liikumine - 1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu; 2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel; tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;	tehakse programmis.
--	--	---	---	---	---------------------

Hariduse Edendamise SA

Programmi nimetus	Kontakt tundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Robotid päästavad meid prügist	2	HuviTERA robotikaklass (Tähe 4). Tööks vajalikud vahendid (robotid) on meie poolt.	"Robotid päästavad meid prügist" on hariduslik programm, mis on suunatud 6-7-aastastele lastele, eesmärgiga kujundada positiivne hoiak	Kujundame positiivset hoiakut kõige elava ja ümbritseva suhtes, arendame huvi loodusteaduste vastu. Mina ja keskkond - õpime hindama inimtegevuse mõju looduskeskkonnale. Väärtustame	Sobib, kui grupis on mõned hariduslike erivajadustega õpilased. Kohandus erivajadustega õpilaste jaoks: - Programmis kasutame lihtsat ja selget keelt, väldime keerulisi

			<p>looduse ja keskkonna suhtes ning arendada huvi loodusteaduste vastu.</p> <p>Programmi raames õpivad lapsed hindama inimtegevuse mõju looduskeskkonnale ning omandavad teadmisi, kuidas nad ise saavad loodust hoida ja kaitsta.</p> <p>Programmi raames tutvuvad lapsed põgusalt Codey ja Dash robotitega ning harjutavad roboti juhtimist iPadis.</p> <p>Prügimängus juhivad lapsed robotid õigesse "prügijaama".</p>	<p>enda ja teiste tervist. Märkame nähtusi ja muutusi looduses.</p> <p>Saame ülevaate looduskeskkonnas valitsevatest seostest ja vastastikmõjudest.</p> <p>Õpilane tunneb huvi looduse ja selle uurimise vastu, kasutab julgust ja fantaasiat. Väärtustab oma kodukoha loodusväärtusi.</p> <p>Käitub loodushoidlikult.</p> <p>Matemaatika - õpime mõistma matemaatilisi seoseid igapäevaelus. Hulgad, loendamine, suurused ja mõõtmine.</p>	<p>sõnu ning pikemaid lauseid. - Õpilasega tegeleb eraldi teine õpetaja.</p> <p>Vajadusel selgitame sõnu ja mõisteid visuaalsete abivahendite abil (nt pildid, videod).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jagame õppeteemad väikesteks, konkreetseteks osadeks. Keskendume ühele teemale korraga. - Robotitega tutvumine toimub aeglases tempos ning vajadusel jätame lisade kinnitamise osa programmist välja. <p>-Programmisis kasutame pilte, mänge ja liikuvaid visuaale (nt animatsioone, videoid), mis aitavad lastel lihtsamini teemasid mõista.</p>
--	--	--	---	---	--

Jõe- ja Järvehuntide Akadeemia MTÜ

Programmi nimetus	Kontaktandide maht (ak)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike
-------------------	-------------------------	---	---------------------	---	--

	tundides)			kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	erivajadustega õpilastele?
Loodusõppeprogramm „Kuidas elad, Emajõgi?“ lodjaga Emajõel	2	Vajalik transport lodjaga, programmi algus ja lõpp Lodjakoja sadamast Ujula 98, Tartu. Programmi saab läbi viia sept-nov, aprill-juuni. Lasteaiarühmade I kulub rohkem aega kaldal ja laevale ning laevalt maha minekul, reaalseõiduaeg tuleb ca 1 h.	<p>Loodusõppeprogrammi „Kuidas elad, Emajõgi?“ käigus otsime vastust küsimustele: Kuidas ja miks tekivad jõed? Millised taimed ja loomad jões elavad ja kuidas nad vee all hakkama saavad? Miks on jõed loodusele olulised? Kuidas on inimesed jõgesid läbi aegade kasutanud? Mida saan mina teha, et jõel oleks hea olla?</p> <p>Lisaks tutvume lodja kui Emajõe põlise laevatuübiga ja teostame laevasõiduga seotud loodusvaatlust – voolusuund ja kiirus, paremvasak kallas, ilmakaared ja kompass, põhjareljeef ja kajalood, ilmastik. Teemakäsitlus vastavalt laste vanusele. Grupi suurus kuni 36 in. Programmile on antud kvaliteedimärgis Murakas – “Läbimõeldud programm”</p> <p>Sisu:</p> <p>Õpperprogrammi põhikomponent on laevalaelt toimuv loodusvaatlus ja arutelu vahetult veekogu peal viibides. Enne retke algust selgitatakse lastele retke plaani ning turvalisuse ja laeval käitumise reegleid.</p> <p>Lodjaretke esimeses pooles käsitleb juhendaja ülalmainitud küsimusi jooksvalt vastavalt reisi kulule ja sel aastaajal laevalaelt paistvale loodusele ning aitab õpilastel seostada käsitletavaid teemasid nende enda eluga. Pärast programmi teemade käsitlemist laevalaelt tutvutakse lähemalt laevaga ja pärast väikest ringi liikumist kogunetakse taas laevalaale, et teha kokkuvõttev arutelu. Teemakäsitlus toimub vastavalt õpilaste vanusele.</p> <p>Sisu:</p> <p>Eripärane keskkond – viibimine jõel tasaselt liikuva laeva kõrgel lael, kust näeb kaugemale – loob eripärase ja aktiivse meeoleolu. Nii on lisaks teadvusele kaasatud ka õpilaste emotsioonid ning uute teadmiste seostamine enda minapildi ja varasemate teadmistega aktiivsem ja püsivam. Õppeprogramm toetab KIKi Keskkonnateadlikkuse programmi eesmärki: Eesti elanike keskkonnasäästlike tarbimisharjumuste kujundamine ning ökoloogilise tasakaalu tundmaõppimine ning et loodushoid ja loodusest hoolimine algab teadmistest, sest arukas inimene prügi loodusesse ei jäta ja loomadele</p>	<p>Teab ja oskab näidata Eesti tähtsamaid veekogusid kaardil, omab ülevaadet vees elavate organismide eluvaldustest ja mitmekesisuses, oskab seletada veeringet ja teab vee tähtsust looduses. Tunneb olulisemaid jões elavaid organisme, nendevahelisi seoseid, sarnasusi ja erinevusi,</p> <p>§ 17. Valdkond Mina ja keskkond</p> <p>2) looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele.</p> <p>Laps:</p> <p>10) suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt;</p> <p>11) kirjeldab kodukoha loodust ja loomi,</p> <p>15) mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale;</p> <p>16) kirjeldab võimalikke ohte veekogul.</p>	<p>Programm sobib ka hariduslike erivajadustega õpilastele, kuid hariduslike erivajadustega õpilaste osalemisest programmis on hea eelnevalt teada anda, et programmi juhendaja saaks programmi läbiviimist vastavalt kohandada ja vajadusel kaasata lisa-juhendaja.</p>

			<p>liiga ei tee. Emajõe Lodjaseltsi loodusõppeprogrammide eesmärk on lisaks ülaltoodule pakkuda lastele positiivset elamust vahetus looduses, et soodustada huvi ja armastust looduse ja selles valitsevate põnevate seoste vastu. Kui inimeses on lapsena tekitatud positiivset huvi looduse vastu, siis tahab ja oskab ta sellest hoolida ka oma hilisema täiskasvanuelu kõikidel otsustustasanditel.</p> <p>Kokkuvõte: Anname kaasa koduse ülesande, mille kaudu saavad lapsed pärast koolis õpitut korrata.</p> <p>Lisainfot ja fotosid programmi kohta vt joehundid.ee</p>		
„Emajõe elustik vees ja kaldal“ Lodjakojas ja jõe kaldal	2	<p>Programm toimub Lodjakojas ja Emajõe kaldal. Programmi saab läbi viia kevadsügis.</p>	<p>Programmi eesmärgid: Tutvuda Emajões ja jõe kaldal elavate kalade, putukate, loomade ja lindudega.</p> <p>Sisu kirjeldus: Räägime Emajöest Miks on jõed tähtsad? Veeorganismide kohastumused vees elamiseks Loomade-lindude-kalade kehaosad Tutvume veeputukatega Õpime Emajõega seotud linde, imetajaid ja kalu Kahlamine ja putukate määramine. Lisainfot ja fotosid programmi kohta vt joehundid.ee</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i> 2) looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele.</p> <p>Laps: 10) suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; 11) kirjeldab kodukoha loodust ja loomi, 15) mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale; 16) kirjeldab võimalikke ohte veekogul.</p>	<p>Programm sobib ka hariduslike erivajadustega õpilastele, kuid hariduslike erivajadustega õpilaste osalemisest programmis on hea eelnevalt teada anda, et programmi juhendaja saaks programmi läbiviimist vastavalt kohandada ja vajadusel kaasata lisa-juhendaja.</p>

MTÜ TYPA

Programmi nimetus	Kontakt tundide maht (aktundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
--------------------------	--	--	----------------------------	---	--

Taimest paberini	2	Muuseumitund toimub TYP A keskuse ruumides (Kastani 48f): klassiruumis ja paberiköögis. Kasutatakse ekspositsioonisaalis välja pandud museaale ja õppevahendeid ning praktilises osas paberivalmistamise raame.	Programmi käigus saame teada paberi ajaloost, sellest, millest paberit on võimalik valmistada, ning kuidas paberivalmistamise protsess käib. Tunni teoreetilises osas vaatame erinevaid paberi valmistamiseks kasutatavaid taimi, räägime paberi ajaloost ja uurime paberi oadusi. Õpitava paremaks kinnistamiseks on muuseumitunni teoreetilises osas kaasavad ülesanded, nagu origami voltimine ning ühine arutelu. Tunni praktilises pooles valmistavad õpilased koos juhendajaga vanapaberist paberimassi ja käsitööpaberit.	Valdkonnad: Mina ja keskkond; Kunst Laps: 1) väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkondahoidlikku mõtteviisi; 2) märkab nähtusi ja muutusi looduses; 3) vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid; 4) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;	Programm on sobiv hariduslike erivajadustega lastele. Vajadusel kohandame programmi, kaasates rohkem juhendajaid, muutes tunni struktuuri, aeglustades tempot ja kasutates lihtsustatud kõnet ning ülesandeid.
------------------	---	---	--	---	---

SA Tartu Keskkonnahariduse Keskus

Programmi nimetus	Kontakt-tundide maht	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Kas ja kuidas on sobiv/kohandatav hariduslike
-------------------	----------------------	---	---------------------	--	---

	(ak tundi)				erivajadustega õpilastele
Metsaprog ramm – kes elab metsa sees?	2	<p>KOHT:</p> <p>Linna lähedal asuvates metsatukkades olevatel matkaradadel (Tiksoja, Ihaste, aga võimalikud ka teised linnalähedased piirkonnad)</p> <p>VAHENDID:</p> <p>Luubid, binoklid, kirjutamisalused, piltidega bingostiilis tööleht, pliiatsid, silmasidemed, mõõdulint, meetrise tähistusega nöörid.</p> <p>TRANSPORT:</p> <p>Vajalik transport õpperajale.</p> <p>LISAINFO: Parim aeg kevad või sügis.</p>	<p>Metsateemaline programm, milles lapsed uurivad metsas kasvavaid taimi, seeni, loomi ja nende tegevusjälgi ning liikidevahelisi seoseid. Erinevate õppe- ja liikumismängude abil õpitakse tunnetama metsatuka mitmekesisuse erinevaid tahkusi.</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; ● kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi; ● kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring; ● selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad; ● mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale; <p>§ 23. Valdkond <i>Liikumine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel; ● sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi; ● liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga; 	<p>Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Saame valida sobiva raja, vähendada või suurendada uuritavate objektide hulka, kohandada ülesandeid ja mängu ning teha neist sobiv valik. Vajadusel võime planeerida tegevuste vahele puhkepause.</p> <p>Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta.</p>

<p>Lemmikloomad Tartu loodusmajas</p>	<p>1</p>	<p>KOHT: Tartu loodusmaja (loomatuba, talveaed, klass)</p> <p>LOOMAD JA VAHENDID: loomatua loomad, mänguloomad, luubid, plastkaunid, värvipliatsid, erinevad värvimislehed, lamineeritud loomade pildid ja loomatoit.</p> <p>TRANSPORT: Vajadusel transport loodusmajja sõiduks, võimalik kasutada ühistransporti</p> <p>LISAINFO: Eelistatud aeg oktoober – aprill, kuid sobib ka aastaringselt.</p>	<p>Lemmiklooma programmis kohtuvad lapsed paljude lemmikloomadega, nagu näiteks küülik, laborirotid, tšintšiljad, kilpkonnad, sisiprussakad jm. Räägime sellest, kes on lemmikloomad, millised on nende harjumused ja vajadused. Lapsed saavad teada, kuidas hoolitseda erinevate loomade eest, õpivad loomi vaatlema ja kirjeldama. Mõnele loomale saab pai teha ja mõnele süüa anda.</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; ● oskab kirjeldada loodust ja loomi; ● kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites; ● selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad. <p>§ 18. Valdkond <i>Keel ja kõne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida; ● suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda; ● jutustab pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid; 	<p>Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Saame valida uurimiseks ja vaatlemiseks sobivad loomad, ning kohandada ülesandeid ja tegevusi. Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta. Ratastooliga võimalik valida sobilik trajektoor.</p>
<p>Aedvili – maitsev ja tervislik</p>	<p>1</p>	<p>KOHT: Tartu loodusmaja õppeklass. Võimalik tellida ka lasteaeda.</p> <p>VAHENDID: Seemnetopsid, kaardid erinevate viljadega, korv erinevate aedviljadega (sõltuvalt hooajast), korv,</p>	<p>Mängulise programmi käigus õpitakse tundma ja väärtustama kodumaiseid aedvilju kui tervislikku toitu. Õppetöös kasutatavad vahendid on ehedad ja lapsed näevad, saavad katsuda ning maitsta erinevaid vilju. Lapsed mõistavad, et viljadel on</p>	<p>§ 17. <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku; ● kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist; ● suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; 	<p>Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Saame kohandada mängu</p>

		<p>silmaklapid, tükeldatud aedviljad kausiga, rohelist taimed (erinevad taimeosad), vihmauss, liblikas, mesilane, päike (mänguasi).</p> <p>TRANSPORT:</p> <p>Vajadusel transport loodusmaja sõiduks, võimalik kasutada ühistransporti</p> <p>LISAINFO:</p> <p>Parim aeg sügisel, kuid võimalik aastaringselt.</p>	<p>erinevad seemned ning taim saab alguse seemnest. Mängime läbi, mida taim vajab kasvamiseks, millised on taime osad ning milliseid taimeosaid me sööme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi; kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring; selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad; <p>§ 18. Valdkond <i>Keel ja kõne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga; saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida; suudab oma mõtteid suulisel kõnes edasi anda; jutustab pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid; 	<p>ja ülesandeid ning teha neist sobiv valik.</p> <p>Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta. Ligipääs ratastooliga on võimalik.</p>
Vähem prügi	1	<p>KOHT:</p> <p>Tartu loodusmaja õppeklass. Võimalik tellida ka lasteaeda.</p> <p>VAHENDID:</p> <p>Erinevad prügikastid sorteerimiseks, kotitais puhtaid jäätmeid, korduvkasutatavad ja ühekordsed esemed (nt. korduvkasutatav võileiva karp, ühekordne karp jms.), vermikomposter, luubid.</p>	<p>Läbi mängulise tegevuse uuritakse, kuidas on võimalik teadlike tarbimisvalikutega vähendada jäätmete teket ning miks on see vajalik. Teeme läbi prügi sorteerimise loodusmajas kasutatava süsteemi näitel (biojätmed, olmejäätmed, pakend, paber ja papp, ohtlikud jäätmed, pandipakend). Lapsed saavad teada, mis on pakend ja miks eelistada looduslikest materjalidest/korduvkasutatavaid toidu ümbriseid. Lapsed</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku; kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist; selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad; mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale; 	<p>Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Saame kohandada tegevusi ja mängu ning teha neist sobiv valik.</p> <p>Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta. Ligipääs</p>

		<p>TRANSPORT: Vajadusel transport loodusmajja sõiduks, võimalik kasutada ühistransporti LISAINFO:</p> <p>Toimub aastaringelt.</p>	<p>näevad, kuidas saab toidujääke ja vanapaberist pakendeid kompostida. Ja nad õpivad ise igapäevatoimetustes tegema paremaid valikuid looduse säästmiseks.</p>		<p>ratastooliga on võimalik.</p>
Seenejutud	1	<p>KOHT:</p> <p>Tartu loodusmaja õppeklass.</p> <p>VAHENDID:</p> <p>Luubid, mikroskoobid, luubitopsid, erinevad seened (sügisel võimalusel naturaalsed), mänguloomad, seeneussid, nukuetenduseks kast koos vahendite ja stendiga, lagunenud puit</p> <p>TRANSPORT:</p> <p>Vajadusel transport loodusmajja sõiduks, võimalik kasutada ühistransporti LISAINFO:</p> <p>Toimub septembris, oktoobris.</p>	<p>Aktiivse ja mängulise programmi jooksul õpivad lapsed tundma tuntumaid söödavaid, mittesöödavaid ja mürgiseid metsaseeni. Tehakse tutvust ka puuseente ja hallitusseene. Lapsed saavad kübarseeni uurida luupidega ja hallitusseene ilu vaadelda mikroskoobiga. Mängime läbi millistest osadest seen koosneb. Uurime lähemalt, kes on seeneuss ja kuidas ta seene sisse satub ning millised loomad veel seeni söövad. Saame teada mille poolest on seened kasulikud loodusele ja milleks inimene neid kasutab.</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku (teab, miks ei tohi hallitanud toitu süüa); • suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; • kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid seeni (tunneb vähemalt 6 erinevat kübarseent); • kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring; • selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad; • mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale (mõistab seente rolli ja olulisust looduses ning inimese elus); 	<p>Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Vajadusel saame vähendada/suurendada uuritavate objektide hulka, kohandada ülesandeid ja mängu ning teha neist sobiv valik.</p> <p>Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta. Ligipääs ratastooliga on võimalik.</p>
Meie sulised sõbrad	1	<p>KOHT:</p>	<p>Programmi käigus saavad lapsed tuttavaks Eestimaa tavalisemate linnuliikidega. Lapsed õpivad linde looduses märkama ning</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; 	<p>Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime</p>

		<p>Tartu loodumaja õppeklass, park.</p> <p>VAHENDID:</p> <p>Esitlustehnika ja PPT ettekanne, määrarjad, linnufotod, pesakastide näidised, linnurestoran erinevate lisatoidu näidistega, lindude toidumaja, linnutopised, munad, pesad, erinevad tegevusjäljed, juhendajal mobiiltelefon/tahvelarvuti nutirakendusega Eesti linnud häälte kuulamiseks, pehmed elutruud mänguasjad, linnupusled.</p> <p>TRANSPORT: Vajadusel transport loodumajja sõiduks, võimalik kasutada ühistransporti LISAINFO: Toimub astaringelt.</p>	<p>mõistavad lindude tähtsust looduses.</p> <p>Läbi aktiivsete tegevuste ja mängude õpivad lapsed tundma lindude omapärasid ja erisusi võrreldes teiste loomadega, omandavad teadmisi lindude toitumisest, elupaikadest ning suhetest teiste liikidega. Õppeprogrammi läbiviimisel kasutatakse teema näitlikustamiseks linnutopiseid, -sulgi, -mune, -pesasid ja erinevaid tegevusjälgi. Õpitu kinnistatakse keskkonnamängudega.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • keskendub sihipäraseks mänguliseks tegevuseks; • mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult; • väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi; • suhtub vastutustundlikult elusloodusesse; • tunneb Eesti tavalisemaid linnuliike; <p>§ 18. Valdkond <i>Keel ja kõne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida; • suudab oma mõtteid suulisel kõnes edasi anda; • jutustab pildi, kuuldu teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid. 	<p>programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Saame, kohandada ülesandeid ja tegevusi ning teha neist sobiv valik.</p> <p>Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta. Ratastooliga võimalik valida sobilik trajektoor.</p>
Elurikkus õuemurus	1	<p>KOHT:</p> <p>Tartu loodumaja park. Võimalik tellida ka lasteaeda (õue- või pargialale).</p> <p>VAHENDID:</p>	<p>Murumängude õppeprogrammis õpitakse tundma tuntumaid õuemurus kasvavaid taimi ja muru sees elavaid pisiloomi (mängitakse bingot). Õpilased saavad teada, millistest osadest koosnevad taimed ning milline on putuka kehaehitus.</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • märkab nähtusi ja muutusi looduses; • oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; • keskendub sihipäraseks mänguliseks tegevuseks; • suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; 	<p>Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Saame kohandada</p>

		<p>Luubid, putukasilmad, taimed, taime ja loomaliikide mudelid ja pildid, puidust pusled, piltidega istumispadjad, töölehed, kirjutamisalused, pliiaatsid.</p> <p>TRANSPORT: Vajadusel transport loodusmajja sõiduks, võimalik kasutada ühistransporti</p> <p>LISAINFO: Toimub september-oktoober ja aprill-mai</p>	<p>Lapsed saavad teada, mis vahe on putukal ja ämblikul ning panevad kokku puslet erinevatest pisiloomadest (sipelgas, kimalane, lepatriinu, kärbes, ämblik).</p> <p>Mängitakse “õietolmu kogumise” liikumismängu ja vaadatakse kuidas näeb maailm välja läbi putuka silmade.</p>	<p>§ 18. Valdkond <i>Keel ja kõne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida; • suudab oma mõtteid suulisel kõnes edasi anda; • jutustab pildi, kuuldu teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid; 	<p>ülesandeid ja mängu ning teha neist sobiv valik.</p> <p>Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta. Ratastooliga võimalik valida sobilik trajektoor.</p>
<p>Elurikkus linnapargis</p>	1	<p>KOHT: Tartu loodusmaja park.</p> <p>VAHENDID: luubid igale lapsele või paarile, puupulgad või väikesed kühvlid, mõned pehmed mänguloomad, liikumismängu vahendid, pildid, anemometer, pargi päikesekell.</p> <p>TRANSPORT: Vajadusel transport loodusmajja sõiduks, võimalik kasutada ühistransporti. LISAINFO: Eelistatud aeg kevadel ja</p>	<p>Õppeprogrammis arutletakse, mis vahe on pargil ja metsal. Loodusmaja pargis vaadeldakse levinumaid puid, põõsaid, rohttaimi. Uuritakse ja arutletakse, kes lisaks inimesele pargis tegutsevad (linnud, loomad, putukad). Tegevustes läbitakse loodusmaja pargi rajatise (pajutunnel, koprapesa, vaateplatvorm, päikesekell). Tehakse ilmavaatlusi, lihtsamaid uurimistegevusi ja loodusvaatlusi. Mängitakse teemaga seotud õppe- ja liikumismänge.</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab ja tunneb ümbritsevat maailma terviklikult; • väärtustab keskkonda hoidvat mõtteviisi; • märkab nähtusi ja muutusi looduses; • suhtub vastutustundlikult elusloodusesse; <p>§ 18. Valdkond <i>Keel ja kõne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida; • suudab oma mõtteid suulisel kõnes edasi anda; <p>§ 23. Valdkond <i>Liikumine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel; 	<p>Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Vajadusel saame vähendada/suurendada uuritavate objektide hulka, kohandada ülesandeid ja mängu ning teha neist sobiv valik.</p> <p>Palume anda infot erivajaduste ja</p>

		sügisel, kuid võimalik aastaringselt.		<ul style="list-style-type: none"> • sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi; • liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga; • säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel; 	muukeelsete laste kohta. Ratastooliga võimalik valida sobilik trajektoor.
Metsloomad tutvavaks	1	<p>KOHT:</p> <p>Tartu loodusmaja õppeklass.</p> <p>VAHENDID: Esitlustehnika, topised, loomanahad (kobras, nirk, saarmas jt.), koljud, sarved, tegevusjälgedega objektid (oksad, käbid jm.), pabulad, lamineeritud loomafotod, pehmed elutruud mänguasjad.</p> <p>TRANSPORT:</p> <p>Vajadusel transport loodusmaja sõiduks, võimalik kasutada ühistransporti.</p> <p>LISAINFO:</p> <p>Eelistatud aeg oktoober- märts, kuid võimalik aastaringselt.</p>	<p>Programmi käigus tutvuvad lapsed Eesti looduses elavate tavalisemate imetajaliikidega, saades läbi mänguliste ja praktiliste tegevuste ülevaate nende eluviisist, toitumisharjumustest ja omavahelistest seostest.</p> <p>Lapsed õpivad tundma ja eristama metsloomi erinevate märkide ja jälgede järgi. Uuritakse metsloomade nahku, koljusid, sarvi, väljaheiteid ja toitumisjärgi. Arutletakse selle üle, miks osasid liike on vaja kaitsta, aga teistele tuleb jahti pidada.</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; • keskendub sihipäraseks mänguliseks tegevuseks; • mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult; • väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi. • arvestab loomade vajadusi ja suhtub neisse vastutustundlikult; • tunneb Eesti tavalisemaid imetajaliike. <p>§ 18. Valdkond <i>Keel ja kõne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida; • suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda; • jutustab pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid; 	<p>Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Saame kohandada tegevusi ja mängu ning teha uuritavatest objektidest sobiv valik.</p> <p>Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta. Ligipääs ratastooliga on võimalik.</p>
Lõunamaa taimed ja loomad	1	<p>KOHT:</p> <p>Tartu loodusmaja õppeklass ja talveaed.</p>	<p>Tartu loodusmaja talveaias kasvab palju taimi, kelle looduslik kodumaa on mõnes hoopis soojema kliimaga riigis.</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; 	<p>Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime</p>

		<p>VAHENDID: esitlustehnika, loomatoa loomad (deegud, sisiprussakad, hamstrid jt.), toidutaimed talveaias, luubid, mikroskoop, plastkaunid, erinevad tarbetailmed saadused (kohv, vanill, kakao, pipar jt), äraarvamismängu jaoks, lamineeritud fotod erinevatest elupaikadest, kompimiskotid erinevate substraatidega (liiv, kivid, varis).</p> <p>TRANSPORT:</p> <p>Vajadusel transport loodusmajja sõiduks, võimalik kasutada ühistransporti</p> <p>LISAINFO:</p> <p>Eelistatud aeg oktoober-märts, kuid võimalik aastaringselt.</p>	<p>Samas on nende taimede viljad (või muud osad) meie igapäevasel toidulaual – banaan, kakao, ananass, vanill, pipar on vaid mõned, keda siin kohata võib.</p> <p>Tutvutakse lähemalt selliste loomadega, kes looduses jääksid Eestimaa külmadel talvedel hätta (nagu nt kilpkonnad, madagaskari sisiprussakad jt).</p> <p>Programmi kestel saavad lapsed läbi aktiivsete tegevuste teada: kus on nende taimede ja loomade kodumaa ning miks nad Eestis kasvada/elada ei saa; milleks tarvitame lõunamaiseid taimi ja kuidas nad meieni jõuavad.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult; • Omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas; • Väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi; • mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale; • Mõistab taime- ja loomariigi erinevusi. <p>§ 18. Valdkond <i>Keel ja kõne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga; • saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida; • suudab oma mõtteid suuliselt edasi anda; • jutustab pildi, kuuldu teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid; 	<p>programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Saame kohandada tegevusi ja mänge ning teha uuritavatest objektidest sobiv valik.</p> <p>Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta.</p> <p>Ratastooliga võimalik valida sobilik trajektoor.</p>
Koduloomad talus	2	<p>KOHT:</p> <p>Tegevus toimub Tartu vallas Metsa talus (Tartust 12 km).</p> <p>LOOMAD JA ÕPPEVAHENDID:</p> <p>Taluloomad</p> <p>(nt küülikud, kanad, kits, poni, koer, kass jt.), nende toit ja</p>	<p>Õppeprogramm tutvustab peamisi taluloomi ja -linde: liigid ja tõud, tunnused, kehaosade nimetused, loomade roll inimeste elus. Talus kohtutakse päris loomade ja lindudega, lapsed saavad loomilinde katsuda ja lüüa kaasa lihtsamates talutöodes (poni kammimine, loomade toitmine).</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult; • omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas; • väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone; • väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi; 	<p>Kohandatav, kuid vajalik on eelnev suhtlus, et saaksime programmi muuta teie vajadustele vastavaks. Saame valida vaatlemiseks ja uurimiseks sobivad loomad,</p>

	<p>hooldusvahendid, erinevad näidised (munad, villad, hobutööriistad), pildid erinevate loomade kohta keda talus ei ole, loomadelt pärinevast toorainest valmistatud tooted.</p> <p>TRANSPORT:</p> <p>Vajalik transport Metsa tallu sõiduks.</p> <p>LISAINFO: Toimub september-oktoober ja aprill-juuni.</p>	<p>Räägitakse koduloomade rollist ajalooliselt ja tänapäeval, vaadatakse erinevaid näidiseid (vill, lõng, hobuseraud jne).</p> <p>Mängitakse mängu erinevate linnuliikide munade tundmaõppimiseks ja otsitakse pesadest kanamune.</p> <p>“Poemängus” tutvutakse koduloomadelt pärit toodetega ja tehakse teatevõistlust, mis tutvustab lastele hobuse erinevaid liikumisviise.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • märkab nähtusi ja muutusi looduses. 	<p>kohandada tegevusi ja mängu ning teha nende hulgast sobiv valik. Vajadusel võime planeerida tegevuste vahele puhkepausi. Palume anda infot erivajaduste ja muukeelsete laste kohta.</p> <p>Ligipääs ratastooliga võimalik, kuid ei ole spetsiaalselt kohandatud.</p>
--	--	--	---	---

SA Teaduskeskus AHHA

Programmi nimetus	Kontakt tundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandata hariduslike erivajadustega õpilastele?
MEELED SELGEKS	2	AHHA ekspositsioonisaali, labor/auditoorium.	Töötoas õpitakse läbi oma kogemuste tundma inimese meeli ja näitlikustatakse, kuidas on	Mina ja keskkond – Ümbritseva maailma tunnetamine ja mõistmine tervikuna, inimkeha,	Väljastatud raske intellekti- ja vaimupuudega õpilased.

		AHHAA eksponaadid ja katsevahendid, töötoa jaoks vajalikud vahendid.	<p>meeled omavahel seotud. Uurime erinevate interaktiivsete katsetega enda kuulmist, nägemist, tasakaalu, kompimist, maitse- ja lõhnameeli.</p> <p>Uurimisülesannete käigus pannakse end proovile ning katsetatakse meeli segadusse ajavaid eksponaate. Samuti selgitame välja, kuidas erinevad meeled üksteist mõjutavad.</p>	<p>ümbritseva taju erinevate meelte ja aistingute abil. Vaatlemine, nuusutamine, maitmine, kompimine, helide kuulamine, küsimustele vastuste leidmine, märgatust ja kogetust järelduste tegemine.</p>	<p>Soovitame hommikusi aegu, et oleks vähem rahvast ja müra majas. ERILO koolituse põhjal on meil võimekus oma materjale lihtsustada, seda nii näitlikustavate vahendite kasutamises kui ka keeleliselt ja ülesannete materjalide põhiselt. Liikumiskustega õpilaste puhul arvestame sobiliku ruumivalikuga.</p>
SALAPÄRANE VESI	2	<p>AHHAA ekspositsioonisaali, labor/auditoorium.</p> <p>AHHAA eksponaadid ja katsevahendid, töötoa jaoks vajalikud vahendid.</p>	<p>Uurime Punase mere akvaariumit ja selle asukaid. Vaatleme mikroskoobiga soolakristalle, meritähte, koralle ja teisi huvitavaid objekte. Segame kokku erineva soolsusega veekogude veenäidiseid, lisame veekogudesse munad ja võrdleme neid.</p> <p>Lisaks katsetame üheskoos AHHAA keskuses olevaid vee ja vedelikega seotud eksponaate.</p>	<p>Mina ja keskkond – Keskkonda hoidva ja keskkonnahoidliku mõtteviisi kujunemine, looduses esinevate nähtuste ja muutuste märkamine, kodukoha loodus.</p> <p>Matemaatika – Mõõtmistegevus ja mõõtühikud.</p> <p>Liikumine – Aktiivselt tegutsemine üksi ja rühmas.</p>	<p>Väljastatud raske intellekti- ja vaimupuudega õpilased. Soovitame hommikusi aegu, et oleks vähem rahvast ja müra majas. ERILO koolituse põhjal on meil võimekus oma materjale lihtsustada, seda nii näitlikustavate vahendite kasutamises kui ka keeleliselt ja ülesannete materjalide põhiselt. Liikumiskustega õpilaste puhul arvestame sobiliku ruumivalikuga.</p>

Tartu Ülikool

Programmi nimetus	Kontaktundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Hülge elu Läänemeres	2,5	<p>TÜ Loodusmuuseum</p> <p>Ruumid: TÜ loodusmuuseumi ekspositsioon (Vanemuise 46).</p> <p>Vahendid rühmatööks ja näidendiks: temaatilised peakatted, mereloomade kujukesed ja nukud, juhendajatel hülgekostüümid, mereteemalised padjad mänguks, kalamäng, vaatlustöoleht muuseumis loomade tundmaõppimiseks.</p>	<p>Õppeprogrammi käigus tutvuvad lapsed Läänemere elustiku ja seostega läbi hülge silmade. Toimuvad mereteemalised aktiivülesanded, draama ja mängud, vaadeldakse kalu ja mereelustiku eksponaate loodusmuuseumis. Lapsed tutvuvad Läänemeres hüljeste, kalade (räim, tursk, lest), lindude (kormoran, merikotkas), karpide ja teiste loomadega. Vaadatakse, kuidas mereloomadele mõjuvad keskkonnamuutused meres (suur kalapüük, prügi vees, pesupulber jm). Otsitakse vastust küsimusele, kuidas hoida merd puhtana?</p>	<p>Valdkond <i>Mina ja keskkond</i>. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps: väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi; märkab nähtusi ja muutusi looduses Kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi; suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad; mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale, tegevuste kaudu suunatakse lapsi märkama, kogema, vaatlema, uurima ja võrdlema ümbritsevat maailma</p>	<p>Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>

			<p>Nukunäidendi osas kuuleb meres elavate loomade hülge, kotka, kormorani, lesta jt lugusid elust Läänemeres ja selle kaitsest, näidendis osaleb osaleb ka kalur. Lõpuks tehakse kokkuvõttena piltidega mereelustiku plakat, mille saab grupp kaasa.</p>		
<p>Loomad ja nende jäljed</p>	2,5	<p>TÜ loodusmuuseum</p> <p>Ruumid: TÜ loodusmuuseumi õppeklass ja ekspositsioon (Vanemuise 46).</p> <p>Vahendid: muuseumis imetajad, loomanahad, tegevusjäljed, abimaterjalid, alused, käärid, liim, paber, pliiatsid, luubid, joonlauad.</p>	<p>Õppeprogrammis tutvustatakse tavalisemaid Eesti loomi, nende eluviisi, toitumist, kohastumusi ja elupaiku. Tutvutakse loomadega loodusmuuseumis. Lapsed tutvuvad imetajatest rebase, kähriku, hundi, ilvese ja karuga, põdra, metssea ja metskitsega, kopra, nugise, jäneste ja hiirtega. Uuritakse imetajate nahku ja jälgi, vaadeldakse kohastumusi seoses elupaikade ja eluviisiga. Õpilase koostavad</p>	<p>Valdkond <i>Mina ja keskkond</i>. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps: väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi; märkab nähtusi ja muutusi looduses Kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi; suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad; mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale, tegevuste kaudu suunatakse lapsi märkama, kogema, vaatlema, uurima ja võrdlema ümbritsevat maailma</p>	<p>Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>

			loomade jäljeraamatu, mille igäüks saab kaasa võtta.		
Tiigriprogramm	1,3 t (60 min)	<p>TÜ loodusmuuseum</p> <p>Ruumid: TÜ loodusmuuseumi ekspositsioon (Vanemuise 46).</p> <p>Vahendid: muuseumi eksponaadid, kõlar, loomahääled, maakaart, kaslaste pusled, kaslaste mänguloomad, erinevate kaslaste maskid, käärid, nõör.</p>	<p>Amuuri tiiger TIGRIS kutsub lapsi tutvuma maailma suurimate kaslaste - tiigri, lõvi ja jaaguariga, aga ka Eestis elava ilvesega. Mängulise programmi käigus kuulame loomade hääli, paneme kokku puslesid ja räägime piltide abil suurkaslaste eluviisist ja elupaikadest. Maakaarti uurides arutleme, miks need uhked loomad kohtuvad omavahel vaid loomaaias või loodusmuuseumis. Programmi lõpus saavad noored maskide abil ise erinevateks kaslasteks kehastuda ja seeläbi teadmisi kinnistada. Programm sobib 4-7-aastastele lastele</p>	<p>Valdkond <i>Mina ja keskkond</i>. õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps: väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi; märkab nähtusi ja muutusi looduses Kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi; suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad; mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale, Tegevuste kaudu suunatakse lapsi märkama, kogema, vaatlema, uurima ja võrdlema ümbritsevat maailma.</p>	<p>Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>
Eksootilised lemmikloomad (lasteaed)	2	<p>TÜ loodusmuuseum</p> <p>Ruumid: TÜ loodusmuuseumi</p>	<p>Õppeprogrammis antakse põgus ülevaade eksootilistest lemmikloomadest TÜ loodusmuuseumi</p>	<p>Valdkond <i>Mina ja keskkond</i> õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps: väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi; märkab nähtusi ja muutusi looduses Kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni</p>	<p>Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust</p>

		<p>püsinäitus ja elavnurk (Vanemuise 46).</p> <p>Vahendid: esitluseks roomajad ja teised lemmikloomad Eestis ja maailmas; käega katsumiseks roomajate ja putukate kestad, elavnurga loomad.</p>	<p>õppeklassis ja TÜ loodusmuuseumi püsi-ekspositsiooni elavnurga näitel. Loodusmuuseumi elavnurgas tutvutakse seal elavate loomadega: kuningpüütõni, saare-roninastiku, gekode, maismaa- ja veekilpkonnade, leeguani, ahhaat-tigude ja teistega. Räägitakse ja näidatakse lähemalt, kuidas neid loomi lemmikloomadena pidada, mida nad söövad, kus elavad ja mis tingimusi heaoluks vajavad. Soovi korral on võimalik loomi ka lähemalt vaadata ja katsuda.</p>	<p>ja loomi; suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad; mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale. Tegevuste kaudu suunatakse lapsi märkama, kogema, vaatlema, uurima ja võrdlema ümbritsevat maailma.</p>	<p>või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>
Maa ja ilm	1.	<p>TÜ muuseum</p> <p>Ruumid: TÜ muuseumi õpilabor või Hullu Teadlase kabinet.</p> <p>Vahendid:</p>	<p>Programmi käigus küsitakse õpilastelt erinevaid küsimusi Maa kohta ning selgitatakse katsete teel õigeid vastuseid. Arutame, mida tähendab, et Maa on</p>	<p>Tunnetus- ja õpioskused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tegutseb uudses olukorras täiskasvanu juhiste järgi; - rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel; <p>Sotsiaalsed oskused:</p> <p>hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise;</p> <p>Programm seostub õppekava</p>	<p>Jah.</p> <p>Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>

		Söögisooda, äädikas, klaasanumad, soojuspaisumise pallikesed, termomeetrid, gloobus, taskulamp, ventiiliga pudel, jalgrattapump, külmakast, veekeedukann, vedel lämmastik, eri tüüpi kivid.	planeet, mis on pöörlemine ja tiirlemine ning miks tekivad aastaajad. Vaatame katsete teel, mis asi on õhk, kuidas tekivad pilved ning teeme ühe suure katsutava pilve. Arutame, mis on Maa sees ning kuidas tekivad kivid. Uurime erinevaid sette-, tard- ja moondekivimeid.	valdkonnaga <i>Mina ja keskkond</i> : - laps mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult; väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi	
Meeletud meeled	1,5	TÜ muuseum Ruumid: TÜ muuseumi näitused ja haridusklass. Vahendid: helihargid, mõõtesilindrid, Euleri ketas, kõlar, maitsepaberid.	Alustame programmi valguse teemalisel näitusel, kus arutame, milliseid meeli on olemas ja kuidas toimib nägemine. Seejärel saavad lapsed ise nägemismeelt avastada näitusel olevate vahenditega nagu Camera Obscura, värvilised prožektorid, fenakistoskoobid, teleskoobid jm. Edasi	Mina ja keskkond: 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult; 2) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult; 3) oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku Programmis suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu,	Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.

			<p>liigume haistmismeelt kaasates läbi salakäikude varakambrisse, kus paneme proovile julguse ja kompimismeele. Seejärel teeme kuulmisemelega seotud katseid haridusklassis ning lõpuks proovime paberite abil, kas oleme supermaitsjad ehk geneetilise soodumusega tunda rohkem kibedat maitset.</p>	<p>võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;</p>	
--	--	--	---	--	--

Täppisteaduste valdkond

Dronootika Erahuvikool

Programmi nimetus	Kontakt tundide maht (ak tundide s)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Sümmeetria	2 ak/h	<p>Tuleme Teie asutusse kohapeale!</p> <p>Juhendaja võtab vajaminevad vahendid kaasa.</p>	<p>Teeme põhjalikumalt tutvust sümmeetriaga, optilise kunsti ja mandalaga.</p> <p>Tegevused:</p> <p>Sümmeetria ja optiline kunst</p> <p>Sümmeetrilised paberist kaunistused</p> <p>Legodest sümmeetria kujutiste loomine.</p> <p>Mandala loomine tahvelarvutites.</p> <p>Mandala loomine kasutades klotse.</p> <p>Mandala harjutuslehed.</p>	<p>Mina ja keskkond:</p> <p>1) Mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult; Matemaatika:</p> <p>1) tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid (ring, ruut, kolmnurk jne);</p> <p>Kunst:</p> <p>1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest; kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;</p>	<p>Kahjuks ei ole käesoleval õppeaastal kohaldatav HEV õpilastele.</p>

<p>Optilised illusioonid</p>	<p>2 ak/h</p>	<p>Lasteaia aula või spordisaal. Tuleme Teie asutusse kohapeale!</p> <p>Juhendajad võtavad kaasa: Lego Spike Essential robotika komplektid 12 tk, tahvelarvutid A4 paberid, vildikad, käärid, silmade kleepsud.</p> <p>puidust grillvardad, tugevam A4 paber, pulgaliim, värvipliiatsid, harilikud pliiatsid ja kustukummid, teritajad.</p> <p>Õppemäng: Mida sa näed? Optilised illusioonid.</p>	<p>Sissejuhatus ja tutvumine. Reeglite kokkuleppimine. Esitlus: optilised illusioonid. Õppemäng: Mida sa näed? Optilised illusioonid. Optilise illusiooni roboti ehitamine juhendi järgi ja programmeerimine. Robotiga optilise kunsti loomine.</p> <p>Optilise illusiooni mänguasja loomine - lind puuris.</p> <p>Tagasiside ring: Mida uut teada said?</p>	<p>Mina ja keskkond: 1) Mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult; Matemaatika: 1) tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid (ring); Kunst: 1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest; kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;</p>	<p>On kohaldatav HEV õpilastele.</p> <p>Eelnevalt kokku leppides on vaja teada, millise haridusliku erivajadusega lapsed on ning sellest lähtuvalt saavad juhendajad ja haridusasutus kokku leppida, millised muudatused tehakse programmis.</p> <p>Kasutatakse visuaalset esitlust. Roboti ehitamiseks on visuaalselt selged samm-sammulised juhendid. Hev õpilaste puhul arvestatakse tegevuste jaoks rohkem aega.</p>
-------------------------------------	---------------	--	--	---	--

<p>Saame tuttavaks, robotika!</p>	<p>2 ak/h</p>	<p>Lasteaia aula või spordisaal. Tuleme Teie asutusse kohapeale!</p> <p>Juhendajad võtavad kaasa: Erinevad robotid: Lego Spike Essential komplektid, Dash. (Seiu)</p> <p>Tahvelarvutid (12 tk).</p>	<p>Sissejuhatus ja tutvumine. Reeglite kokkuleppimine. Robotite käsitlemise ohutusreeglite tutvustamine koos roboti tutvustusega. Robotika alased mõisted (kontroller, mootor, programm) Lego Spike Essential roboti (auto mudeli) ehitamine juhendi järgi legoklotsidest ning programmeerimine. Erinevate programmide loomine robotile (liikumine, helid, taustapildid). Roboti lammutamine tükkideks ning klotside tagasi õigesse kohta paigutamine. Dash roboti ohutuse ning käsitlemise tutvustamine. Dash roboti katsetamine ja etteantud ülesannete lahendamine (hulkade moodustamine, lihtsa teekonna programmeerimine). Tagasiside ring: Mida sa uut teada said?</p>	<p>Mina ja keskkond: 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult; 2) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult; Matemaatika: 1) rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki; näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.</p>	<p>On kohaldatav HEV õpilastele.</p> <p>Eelnevalt kokku leppides on vaja teada, millise haridusliku erivajadusega lapsed on ning sellest lähtuvalt saavad juhendajad ja haridusasutus kokku leppida, millised muudatused tehakse programmis.</p>
--	---------------	--	--	---	--

Kodud ümber maailma	2 ak/h	Lasteaia aula või spordisaal. Tuleme Teie asutusse kohapeale! Juhendajad võtavad kaasa: magnetkonstruktorid erinevate geomeetriliste kujunditega	Sissejuhatus ja tutvumine. Reeglite kokkuleppimine. Arutelu - millised on meie kodud? Milliseid kodusid on ehitatud läbi ajaloo? Milliseid kodusid ehitavad loomad? Erinevate ehitustehnikate jälgendamine magnetkonstruktorite abil. Geomeetriliste kujundite koostamine magnetklotsidega hoonete elementide moodustamiseks. Tagasiside ring: Mis meeldis? Mis ei meeldinud? Mida õppisid?	Mina ja keskkond: 1) Mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult; Matemaatika: 1) tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid (ring, kolmnurk, ruut, romb); Kunst: 1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest; kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt	On kohaldatav HEV õpilastele. Eelnevalt kokku leppides on vaja teada, millise haridusliku erivajadusega lapsed on ning sellest lähtuvalt saavad juhendajad ja haridusasutus kokku leppida, millised muudatused tehakse programmis.
------------------------------------	--------	---	---	--	---

Hariduse Edendamise SA

Programmi nimetus	Kontakt tundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
-------------------	------------------------------------	---	---------------------	--	---

Kujundite mängud	2	<p>HuviTERA robotikaklass (Tähe 4). Tööks vajalikud vahendid (robotid ja tahvelarvutid) on meie poolt.</p>	<p>Erinevate robotikakomplektide abil (Osmo, MatataLab) õpitakse ja joonistatakse lihtsamaid geomeetrilisi kujundeid(ruut, kolmnurk, ristkülik) Programm aitab arendada loogilist mõtlemist, seoste loomist ning ruumilist mõtlemist.</p>	<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus - õpime tundma kujundite taga peituvat loogikat, lihtsust, ilu ja seost arhitektuuri ja loodusega. Kunstiained - kunst ja geomeetria on tihedalt seotud, proovime muuta lihtsad kujundid kunstiks. Matemaatika valdkond Õpilane eristab lihtsamaid kujundeid (sirge, ring, kolmnurk, ruut, viisnurk), leiab ümbritsevast tasandilisi kujundeid, mõõdab kujundite küljed ja arvutab ümbermõõdu.</p>	<p>Sobib, kui grupis on mõned hariduslike erivajadustega õpilased. Kohandus erivajadustega õpilaste jaoks:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Programmis kasutame lihtsat ja selget keelt, väldime keerulisi sõnu ning pikemaid lauseid. - Õpilasega tegeleb eraldi teine õpetaja. -Vajadusel selgitame sõnu ja mõisteid visuaalsete abivahendite abil (nt pildid, videod). -Jagame õppeteemad väikesteks, konkreetseteks osadeks. Keskendume ühele teemale korraga. - Robotitega/ programmiga tutvumine toimub aeglases tempos. -Programmis kasutame pilte, mängu ja liikuvaid visuaale (nt animatsioone, videoid), mis aitavad lastel lihtsamini teemasid mõista.
------------------	---	--	--	---	--

Programmi nimetus	Kontaktundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Kas ja kuidas on programm sobiv/kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele?
Loomaaed taevas	1	<p>Ruumid: TÜ muuseum, Tartu tähetorn</p> <p>Vahendid: planetaarium, kartong, värviline paber, joonistustarbed, liim</p>	<p>Programm algab planetaariumis, kus tutvustatakse tähtkujude olemusi, vaadatakse erinevaid tähtkujusid ning räägitakse, kuidas neid taevast üles leida.</p> <p>Programmi teises pooles meisterdavad lapsed näidise järgi endale ise sobiva tähtkuju.</p>	<p>Programmi läbinud laps: õpib tundma keskkonda, mis meid maaväliselt kosmoses ümbritseb, tunneb tuntumaid tähtkujusid, arendab kuulamisoskust ja tähelepanuvõimet.</p> <p>Arendatavad ainealased ja üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus (muuseum kui keskkond, museaalid), suhtluspädevus, loodusteaduste pädevus</p>	<p>Jah. Erivajadustest palume broneeringu tegemisel teavitada. Koostöös lasteaiatähtkujudega täpsustame programmi sobivust ja/või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>
Päike, Maa ja Kuu	1	<p>Ruumid: TÜ muuseum, Tartu tähetorn</p> <p>Vahendid: telluurium, Päikese, Maa ja Kuu mudelid, gloobus,</p>	<p>Eelhäälestusena räägib programmi läbiviija varjude tekkimisega seotud mõistatusega loo ning palub õpilaste abi mõistatuse lahendamiseks (uurimusliku õppe meetod). Võimalike</p>	<p>Programmi läbinud laps: selgitab üldsõnaliselt, milline taevakeha on Päike; selgitab Päikese liikumise ja varjude tekkimise omavahelisi seoseid; selgitab öö ja päeva ning aastaegade vaheldumise ja varjude tekkimise põhjuseid.</p>	<p>Jah. Erivajadustest palume broneeringu tegemisel teavitada. Koostöös lasteaiatähtkujudega täpsustame programmi sobivust ja/või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>

		<p>taskulambid, tööleht. Paberist mudeli valmistamiseks: kartong, klambrid, värviline paber, liim, värvilised pliiatsid ja markerid.</p>	<p>lahendusvariantide põhjal püstitatakse uurimisküsimused, mida katsega hakatakse lahendama. Lahendusi kontrollitakse grupitööna taskulampide ja teiste abivahendite abil. Seejärel uuritakse spetsiaalsete mudelite abil öö ja päeva ning aastaegade vaheldumist ning avastatakse, miks on päev ja öö eri aastaegadel erineva pikkusega. Arutletakse selle üle, kuidas Päike, Kuu ja Maa üksteist mõjutavad (gravitatsioon, tõus ja mõõn). Kokkuvõtteks valmistab iga õpilane endale kartongist Päikese, Maa ja Kuu mudeli, mille abil saab näitlikustada päikese ja kuuvarjutuse tekkimist</p>	<p>Arendatavad ainealased ja üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus (muuseum kui keskkond, museaalid); sotsiaalsed pädevused, suhtluspädevus (grupitöö).</p>	
--	--	--	---	--	--